

Partimizin yetkili kurulları bu insana yazacağı herşeyi *kendi adına* basmaya hazır olduğumuzu söylemişti. Parti verdiği sözde duruyor ve yolladığı ilk yazıları parasız olarak kendi adına yayınlıyor. Bu yazıların tüm partililer, tüm sempatanlar ve tüm devrimci kamuoyu tarafından okunmasında da gerçekten *büyük yarar* gördüğümüzden gazetemizle birlikte tüm abonelere dağıtılıyor.

İşçinin Sesi

Esgüdüm Komitesi çoğunluğunun çağrısına yanıt

Yoldaşlar,
Partimizin ezici çoğunluğu parti içi sorunların parti platformlarında, parti basınında tartışılmasını istiyor. Görüşlerimizi başka bir yayından değil *İşçinin Sesi*'nden izlemek istiyor. Bunu siz de biliyorsunuz.

Görüşlerimin bir bölümünü yazılı metinler haline getirdim. Gerisini de getireceğim. Kimin nerede durduğunu öğrenmek, siyasal kimlikleri sınavdan geçirmek ve ideolojik-siyasal tartışmayı izleyerek düzgün sonuçlara varmak herkesin, hepimizin hakkıdır. Böyle bir tartışmanın herkese, dışımızdaki devrimci çevrelere de büyük yararı olacaktır.

Yazacağım herşeyi kendi adıma yayınlayacağınızı söylüyorsunuz. Yalnız yoldaşlar, yazdıklarınızda bazı çelişkiler var. EK açıklamasında tartışmayı "parti içi bir açık tartışma biçiminde yürütmenin" elinizden gelmediğini söylüyorsunuz. Öte yandan, bugüne dek hiçbir kimsenin parti üyeliğinden çıkarılmadığını son EK kararı olarak duyuruyorsunuz. Eğer partiliyse tartışma parti basınında yürüten parti içi bir tartışma olur. Partililerle parti dışı tartışma olmaz.

Tartışmanın yeri *İşçinin Sesi*'dir. Yazılarımı yayınlama kararınızı böyle anlıyoruz ve çağrınıza uyarak yazıları gönderiyorum. "*İşçinin Sesi* Nereye gidiyor?" başlıklı yazımın uzunluğundan dolayı ÇEK-AL olarak, sorularınıza yanıtları ve benim karşıt sorularımı içeren yazılarla bu yanıt yazısını da *İşçinin Sesi*'nin öteki sayfalarında yayınlamanızı kamuoyu önünde öneriyorum.

Bunu kabul etmiyorsanız, o zaman yazılarımı kendi adıma yayınlama kararınız ne anlama geliyor? Eğer bir sohbet dediğiniz gibi ilk yazıyı parasız, ondan sonrakileri başka siyasetlere yaptığınız gibi uygun fiyatla basmayı öneriyorsanız, kusura bakmayın yoldaşlar böyle bir "iş" anlaşmasını doğru ve yoldaşça bulmadığımı söylemek zorundayım. O zaman yoldaşlarımın özveri ve desteğine yaslanarak yazılı metinleri kendim yayınlamak zorunda kalacağım.

9.11.1984

Ali.H. Karadağ

İşçinin Sesi nereye gidiyor?

Giriş

Türkiye devrimci hareketi 12 Eylül'den önce başlayan, o günden bu yana giderek derinleşen bir bunalım yaşıyor. Bunalımın sonuçları ortadadır: Bölünme, parçalanma, dağılıklık, örgütsüzlük, umutsuzluk, siyaseti bırakma, varolan örgütlerde tikanıklık, ne yapacağını bilmezlik.

Kuşkusuz bu durumun önemli nedenlerinden biri 12 Eylül karşı devriminin devrimci örgütleri yönelttiği ve bugün de süren ağır saldırı ve terördür. Öte yandan, devrimci hareketteki bugünkü krizin nedeni yalnızca 12 Eylül karşı devrimi ile de açıklanamaz. Türkiye'de siyasal hareketlilik artıyor. Halk sınıfları içinde öfke ve hoşnutsuzluk iyice birikti. Burjuva seçenekler hızla aşınıyor. Nesnel ortam devrimci çıkışlara, devrimci bir seçeneği yurt düzeyinde yükseltmeye uygundur. Bu durum, tüm örgütlerin ve komünistlerin önüne yeni ve ivedi görevler koyuyor. Görevlere hazır olmak, işçi sınıfının ve halkın davasına öncülük edecek siyasal-örgütsel güce ulaşamamak örgütlerdeki bunalımı azdı-

görevlerin altında ezilmekten de geliyor.

Ama 12 Eylül'ün gelişi ve bugünkü görevlerin yerine getirilmemesi de devrimci hareketteki durumu her yönüyle açıklamıyor.

Şimdi düşünelim: Cuntanın gelişinden 4 tam yıl geçtikten sonra dağılıklık, üstelik artarak sürüyorsa bunun altında yukarıda söylediklerimizden daha derin nedenler var demektir. Ve devrimciyim diyen herkes bu nedenler üstünde düşünmek, devrimci hareketin ve kendisinin nerede durduğunu anlamak zorundadır.

Çok derin çözümlere gitmeden, kaba bir genellemeyle söylersek Türkiye devrimci hareketi başından beri üç temel eksikliğini giderebilmiştir:

Birincisi, teorik düzey düşüklüğü, işçi sınıfının devrimci bilimi Marksizmi-Leninizmi özümseme, bunu ülke koşullarına yaratıcı bir biçimde uygulama, değişen dünyanın ve Türkiye'nin gündeme getirdiği yeni sorunlar karşısında bilgi ve teori üretme yeteneksizliğidir. Kuşkusuz bu eksikliğin uluslararası işçi ve komünist hareketinin bugünkü durumundan kaynaklanan bir boyutu da vardır.

İkincisi, devrimci-komünist hareketin işçi sınıfı ve emekçi halkla kaynaşma, emekçinin günlük sorunlarından başlayarak uzun erimli çıkarılarını elde etmeyi hedefleyen bir siyasal kavga yürütme konusundaki beceriksizliğidir. Türkiye'de bir KP'nin temel işlevi olan işçi sınıfının bilimiyle işçi sınıfının hareketini birleştirme işlevi hiçbir zaman ciddi ve anlamlı bir biçimde başarmamıştır. Bu olgu bir yanıyla siyasal örgütleri yaşamadaki gerçek sınıf kavgasının dışına, kenara itmiş, öteki yanıyla da işçi sınıfının partisi olmak savıyla ortaya çıkan birçok örgüte küçük burjuva-aydın sınıf karakterinin egemen olması sonucunu doğurmuştur. İşçi sınıfı ve emekçi halkın gönlünü, güvenini kazanarak öne fırlayan, güçlü yığın etkisi olan bir partinin eksikliği varolan örgütlerin sınıf bileşimindeki küçük burjuva karakter, partisi sınıf ilişkisinde bir kopukluk yaratmıştır. Bunun da sonucu olarak Türkiye'deki "komünist" ve "işçi" partilerinin yönetim organlarında sınıf bilinçli önder işçiler parmakla sayılacak denli azdır. Partileri çoğu durumda sınıfın ve halk yığınlarının günlük yaşam ve savaşımından kopuk bir elit kadro yönetmektedir. KP üyesi ve yöneticisi olmakta mutlaka işçi ya da işçi kökenli olmayı aramak gibi uvriyerist (işçici) bir anlayış bize yabancıdır. Ama sınıfın partisinde sınıfın kendisinden çıkmış önderlerin bu denli az "temsil" edilmelerinin anlattığı şeylerin olduğu da açıktır. Komünist partisi, işçi sınıfının ve emekçi halkın başka bir yerde, onun adına ortaya çıkan "partinin" ise başka bir yerde durduğu, bir dolaylı ve ideolojik temsil yetkisini kurduğunda anda kazanan bir örgüt değildir. Kendisini aldatmak istemeyen ve ülkesinde devrim yapmak isteyen her komünist bu basit ve mekanik temsil iddiasını bir yana atmak zorundadır. Sonra, KP yalnız işçi sınıfını değil, halkın aktif çoğunluğunu da komünist siyasete kazanmak zorundadır. Başka türlü devrimi başaramaz.

Üçüncüsü, yukarıdaki iki nedenin ve Türkiye-Kürdistan toplumlarının tarihsel-toplumsal gelişme süreçlerinin de bir sonucu olarak, oldukça ilginç ve başaşağı duran bir örgüt anlayışı ve örgüt içi ilişkiler sistemi ortaya çıkmıştır. Her örgüt ve bu arada KP bir amacın aracıdır. Kendisi amaç değildir. Marksist-Leninistler açısından KP'nin varoluş nedeni siyasal ve toplumsal devrimi başarmak, yeni sosyalist toplumu kurmaktır. Bu amaca uygun örgütün ise evrensel, değişmez, çerçeveli bir "mo-

bağımsızlık, burjuva devletini parçayacak bir merkezi yıkma gücünü örgütlemiş olmak, eylemde birliği, fikir oluşturmada açık tartışmayı ilke edinmiş olmak vb. özellikler devrimci bir partide olması gereken özelliklerdir. Ama bunların da ötesinde ayrıntılı, şematik bir model Marksizme ters ve dogmatik olur.

Tüm parti ve örgütlerin "kendi" çıkarlarının üstünde devrimin ve işçi sınıfının uzun erimli çıkarları vardır. Bütünün çıkarı parçanın çıkarının üstündedir. Bir örgüt kendi çıkarını genel çıkarların önüne çıkarıyorsa varlığı meşruluğunu yitirir.

Bizde olan şeylerden biri de budur. Gerçek anlamda işçi sınıfı partisi olmayan, işçinin-emekçinin devrim kavgasının aracı olma özelliğini kazanmayan birçok "parti", "örgüt" ve "siyaset" için *kendi varlığını sürdürmek* başlı başına bir amaç haline gelmiştir. Böyle bir duruma düşen örgütün yozlaşması, bürokratikleşmesi kaçınılmazdır. Bu denli bölünmenin, emekçilerin deyimiyle bunca işsiz, "fraksiyonun" varlığı işte böyle yapıyor. Tersinden birliği bu fraksiyonların birleşmesinde aramak da hiçbir şeye çözüm getirmeyen bir iyiniyetten öteye gidemiyor.

Türkiye devrimci hareketinin daha fazla fraksiyona, bölünmeye değil birliğe ve birleşmeye gereksinimi olduğu açıktır. Yeter ki bu birlik doğru devrimci temelde olsun. Bir yoldaşın dediği gibi, "Pratik gösteriyor ki sözüyle pratiğiyle komünizmi benimseyen değişik örgütlere, değişik programlara bağlı epey insan vardır. Bu insanların aynı partide olmaması için bir neden yoktur. Tam tersine aynı örgütte olmalıdırlar." (R. Sözer, Gözlemler ve değerlendirmeler. İ.S.S.269 sy.2)

Lenin Ne yapmalı? da şöyle diyor:

"Şimdi bile Alman işçi sınıfı, deyim yerindeyse bir sürü ideolojiler arasında parçalanmıştır." (Ne Yapmalı? Direniş yay. s.55)

Gerçekten öyle. Türkiye'de de sınıfı bölen nesnel etkenler (rekabet vb.) yanında işçi sınıfı adına yola çıkmış bu denli çok fraksiyonun varlığı da sınıfın üstelik ileri kesimlerini bölen-parçalayan bir işlev görmektedir. Dahası var, Türkiye'de ayrı siyasetlerin varlığı çoğu kez gerçek ideolojik ayrılıklara da dayanıyor. Küçük burjuvazinin küçük mülk sahipliği özlemi, devrimci harekette de "küçük ama benim olan" örgüt anlayışı biçiminde kendisini gösteriyor. Hareketler ikide bir bölünüyor. Aynı ve yakın görüştekilerin birleşmesi gibi olaylara ise nedense hiç rastlanmıyor.

Durumu daha da kötüleştiren, varlık nedeninin gerektirdiği aşamaya ulaşamayan örgütlerin, kendi varlıklarını koruma ve sürdürme isteklerini Lenin'in "Demokratik merkezîyetçilik" ilkesine dayandırarak kendi haklılıklarını kanıtlama çabalarıdır. Partiyi elde bulunduran klikler çoğu kez örgüt içi demokrasiler özerklik ve girişimcilik yok ederek bindikleri dalı kesiyorlar. Genel çıkara uygun siyaset izleme ve örgüt olma özelliğini yitiren bir örgüt bir yönetim kliğinin denetiminde, ya küçük bir "aile" ya mafya tipi bir örgütlenme, ya da bir tekke olup çıkmaktadır. Marks'ın dediği gibi:

"Tekkeler (tarihsel olarak) ancak işçi sınıfı bağımsız bir tarihsel hareket için henüz olgun değilse haklı görülebilirler. Bu olgunluğa erişir erişmez bütün tekkeler özünde gerici-dirler. (Marks Engels S.E. 2.cilt sy.504)

Birçok örgütte öyle bir parti işleyişi vardır ki, MK'ni, Politik Büroyu eleştirmek, denetlemek parti içi mücadele

görüşler ve farklı taktikler önermenin bunları tüm partinin bilmesini istemenin ve o yönde çaba göstermenin yaptırımını çoğu kez atılmak ve dışlanmaktır. Böylece örgütlerin kendi iç dinamikleriyle kendilerini düzeltmelerinin olanakları da yok edilmektedir. Örgütlerin önemli çoğunluğunda demokrasi yoktur. Demokrasi deyince bazı yoldaşlar "eleştiri özgürlüğünü" Bernstein'ların anlayışını anımsatıyorlar. İlgisi yok. Ya da azınlık çoğunluğa uyacak mı diye soruyorlar. Tabii uyacak. Peki, bir parti de azınlık fikirlerinin çoğunluğa kazanmasının mekanizması da olacak mı? Yanıtlanması gereken asıl soru budur. Yanıtlar bir yana bugünkü *işleyiş*, yaşadığımız gerçek farklı görüşü getirmenin bir örgütte birlikte bulunmaya bile engel görülmesidir. Bu "dar kapıcı" anlayış yenilmeden Türkiye devrimci hareketi kendini aşamaz. Bugünkü durumdan ileriye bir milim yol katedemez.

TKP-*İşçinin Sesi* hareketi 60 yılı aşkın TKP tarihi içinde en ciddi ve gerçek bir muhalafet hareketi olarak tüm bu saydığımız eksikliklere karşı bayrak açarak çıktı. Bu hareketin başını çeken, ya da içinde bulunan tek tek bireylerin öznel niyetleri ne olursa olsun çıkışıyla Türkiye devrimci hareketinin bilgi hazinesine ve daha sınırlı olarak pratiğine birşeyler kattı. Çözumsuzluğa karşı seçenек umdu yarattı. *İşçinin Sesi*'nin çıkışı geçici bir süre de olsa devrimci harekette ilgi ve tepki gördü.

12 Eylül faşist darbesinden sonra birçok eksikliğine rağmen yeni dönemi ve görevleri en iyi ve doğru koyan TKP-*İşçinin Sesi* oldu. II. Konferans *İşçinin Sesi*'ni doğru bir yolda ilerletti. Bu, 12 Eylül'den sonra özellikle Avrupa'da *İşçinin Sesi*'nin örgütsel olarak gelişmesine hizmet etti. Ama hem dönemin zorlukları, hem de örgütün ve yönetim kadrosunun zaafı nedeniyle bu noktadan daha ileriye gidilmedi. İşçi sınıfı ve halk yığınlarıyla kaynaşacak açınımları yapamadı. Türkiye'den koptu. Görevleri söyledi ama yapamadı. Kendi içinde açık tartışma, eylemde birlik ilkesini, parti içi demokrasiyi öldürdü. Sorumlulukla yetkiyi kollektifleştiremedi. Partinin iç dinamiği kısa zamanda dumura uğradı. Örgüt donuklaşmaya, bürokratlaşmaya başladı.

İşçinin Sesi'ndeki bugünkü kriz ideolojik, siyasal ve örgütsel görüş ayrılıklarına dayanıyor. "*Faşizmin Çözülüşü*" kitabıyla gelen görüşler *İşçinin Sesi*'nin eski devrimci çizgisinden bir sapmadır. Bu sapmaya karşı çıkan partililere parti içi tartışmanın yolunu kapatmak ve tasfiyelere girişmek ise bugünkü "bölünmenin" doğrudan nedenidir.

Yoldaşlar, *İşçinin Sesi*'nin doğuşunda ve sonraki gelişmesinde kararınca kararınca hizmeti olmuş, birinci dereceden sorumluluk almış bir komünist için parti içi sorunları ve ideolojik-siyasal farklılıkları böyle bir broşürde anlatmak zorunda kalmak acıdır. *İşçinin Sesi*'nin açık tartışmaya açık sayfaları? (!) bize açılmadı. Yetkili bir organla tüzüğün 35.m.d.sine uygun yazı yayınlama istemi de yerine getirilmedi.

Ulaştığımız çok sayıdaki yoldaş sorunları "sözlü" olarak anlatmak zorunda kaldık. Onlar kavgaya sahip çıktılar. Ulaşamadığımız yoldaşlara ise yönetim kligi tarafından bir parti kararı tebliğ edildi. "Tartışmayı yazılı metinler üzerinde yapacağız. O zamana kadar 'parti bölücüleriyile' görüşmeyin, bulduğunuz yerlere gelirlerse evlerinizde almayın!" Bu "karara" uyan bazı yoldaşlar kendi komünist sorumluluklarıyla ve komünist bilinçleriyle bir kez daha düşünmek zorundadırlar. Fikir ayrılıklarının çıkışından bu yana yöne-

yanlı bilgilendirmeleri herkes biliyor. Birçok yoldaş, ÜB çoğunluğunun tek yanlı manipülasyonlarına izin vermedi. Yoldaşların böyle tutum aldığı yerlerde birlikte toplantılar yaptık. Ne ilginçtir, bunu yapabildiğimiz her yerde yoldaşların ezici çoğunluğu ÜB çoğunluğuna karşı çıktı. Bunun da anlattığı birşey olsa gerek.

Yazılı belgeleri "bekleyen" yoldaşlara ve devrimci kamuoyuna karşı bizim de sorumluluğumuz var. Onu yerine getirmek için olayların gelişimini, *İşçinin Sesi*'nin bugünkü likidasyon noktasına nasıl geldiğini ve tutumumuzu bu broşürde açıklıyoruz. "*Faşizmin Çözülüşü*" kitabındaki görüşlerle ise bundan sonra yayınlayacağımız ikinci bir broşürde hesaplaşacağız. Olanaklarımızın sınırlılığına rağmen bu ikinci broşürü de zaman geçirmeden kamuoyuna sunacağız.

Şimdiden tüm yoldaşların dikkatini bir noktaya çekmek istiyorum. ÜB çoğunluğu bu kez de örgütsel konuları biz yazılı olarak tartışamayız diyecektir! Öyle derlense "Haydi oyna" deyince "yerim dar", yer açınca da "yenim dar" diyen taze gelinin durumuna düşeceklerini şimdiden söyleyelim.

Son bir nokta, Yürükoğlu yoldaş, "*Faşizmin Çözülüşü*" kitabında, "...günümüz Türkiye'sinde komünistler için yeni ve çok önemli bir savaşım odağı doğmuştur... Bu yeni savaşım odağı basının demokratikleşmesi, basın üzerinde demokratik denetim sağlanmasıdır... Tüm bu alanlarda demokratikleşme ve demokratik denetim için istemler yükseltmek, savaşım örgütlemek zorundayız. Bunların hiçbirisi özel mülkiyetin sonuçlarını getirmez (abç). Buna izin verilemez. Bu düzen sürdüğü sürece karını cebine koysun, fakat ne yazılacağına kendisi karar veremez." diyor. S:113

Böyle bir hedefin doğruluğunu-eğriliğini bir yana bırakalım. Ve yoldaşa soralım: Burjuva basını demokratikleştirmeden önce işçi basını demokratikleştirmeye var mısınız? Varsanız önemli sayıdaki yoldaşın açık tartışma istğine evet deyin. Yazılarımızı *İşçinin Sesi*'nde basın. Bunu yapmazsanız, siz de özel mülkiyetin sonuçlarını kullanmak suçlamasını hak edersiniz.

Yoldaşlar, dört bir yandan yazılarla, mektuplarla, eylemlerle, *İşçinin Sesi*'nin demokratikleştirilmesi belgisini yükseltelim.

1. Olayların dökümü

Olayların dökümünü anlatmanın da okumanın da sıkıcı bir yanı olduğunu biliyorum. Ama olayların gelişimi başka türlü anlatılamayacak birçok mesajı verdiği için bunu yapmak zorundayız.

9 Eylül 1984'de *İşçinin Sesi*'nin merkezinin bulunduğu yerde TKP'nin 64. kuruluş yıldönümü toplantısı yapıldı. Toplantıya Avrupa'nın her yerinden yoldaşlar geldiler. Biz de bulunduğumuz ülkeden bir Üst Büro, iki Eşgüdüm Komitesi üyesi ve öteki örgüt sorumlularıyla birlikte toplantıya katıldık.

Toplantıda R. Yürükoğlu yoldaş uzun bir konuşma yaptı. Sonradan bazı değişikliklerle *Faşizmin Çözülüşü* adıyla kitap olarak da basılan bu konuşmada, Türkiye'de bugün artık faşist bir rejim olmadığını, Anayasanın ilanı ile birlikte faşizmin çözülmeye başladığını, Türkiye'nin bir ara dönem yaşamakta olduğunu vb. söyledi. Biz de, toplantıya katılan bazı sempatanlarla birlikte ilk kez orada, konuşma ve yazıları *İşçinin Sesi* hareketini birinci dereceden bağlayan Yürükoğlu yoldaşın bu yeni "saptamalarını" öğrenmiş olduk. Ne ÜB üyesi olarak benim ne de öteki EK üyelerinin böyle bir saptama yapılacağından habermiz yoktu. O denli ki, toplantıdan 10 gün kadar önce Yürükoğlu yoldaşa telefonda konuşmanın konusunu sorduğumda aldığı yanıt: "Bildigin şeyler" biçiminde olmuştu. Yoldaş tüm partiyi doğrudan ilgilendiren böyle önemli bir konuda EK üyelerine önceden danışmadan fikirlerini ortaya atmayı uygun bulmuştu!

Konuşmanın ardından, bir Üst Büro toplantısı yaptık. Toplantıda, "Faşizmin olmadığı" yönündeki saptamanın daha önce neden organlarda konuşulmadığını

konusulduğunu", tüzük açısından EK'da görüşülmesinin gerekli olmadığını söylediler. Bu konunun görüşüldüğü Üst Büro toplantısına benim çağrılmayıp ise bir ihmal ve eksiklik olduğunu, ayrıca bir organda çoğunluk varsa toplanıp karar alınabileceğini, bunun da tüzüğe uygun olduğunu eklediler.

Burada bir parantez açalım. Ocak 1983'de yapılan bir EK toplantısında örgüt işleyişindeki kolektiflik eksikliğini, organların parti yaşamında gerçek yerlerini bulamayışını, ÜB ve EK çalışmalarının yetersizliğini vb. eleştirdim. Bu eleştiriden bir süre sonra, ÜB'nun ayda bir tam üyeli toplantı yapmasını kararlaştırmıştık. 3-4 ay bu karar uygulandı. Daha sonra sekreter tarafından tam üyeli ÜB toplantıları örgütlenmez oldu. Türkiye'de faşizmin olup olmadığını "ana hatlarıyla konuşulduğu" ÜB toplantısına kolayca gelebilecek bir ÜB üyesini çağırarak ya yoldaşların aklına gelmemiş ya da çoğunluk çağırılmayı uygun görmüştü. İki durumda da ortada en azından bir ciddiyetsizlik olduğu açıktır. Neyse, olayları anlatmayı sürdürüelim.

ÜB toplantısında konuşmanın içeriğini de tartıştık ama anlaşamadık. EK'da da tartışılacağı için herhangi bir sonuca bağlanmadan EK toplantısına girdik. EK toplantısının örgütleniş de ilginçtir. Birincisi, toplantının gündeminin faşizmin çözülüşü konusu olduğunu yoldaşlar toplantıya girdikten sonra öğrendiler. İkincisi, hiçbir yoldaş konuşma metnini okumamıştı. Üçüncüsü, bir EK üyesi yoldaş konuşmayı dinlemedi bile.

EK Yürükoğlu yoldaşın konuşmasını bu koşullarda tartışıp onaylayacaktı! İki EK üyesi önce bunu eleştirdik. Metinleri okumadan, ve üstünde düşünülmeden sağlıklı bir tartışmanın olamayacağı açıktı. ÜB sekreteri konunun çok acil olduğunu, hemen kitap olarak basılması gerektiğini, bu kitabı bir an önce basmanın hareketimize büyük avantajlar sağlayacağını söyleyerek tartışılıp onaylanmasında ısrar etti. Metni okumadan ve hazırlık yapmadan söyleyeceğimiz şeylerin yüksek sesle düşünmek anlamında olacağını ve görüşlerimizi metinleri okuduktan sonra sözlü ve yazılı olarak ÜB'ya iletteceğimizi söyleyerek, biz de tartışmalara katıldık. Tartışma özellikle Anayasa-Faşizm ilişkisi ve Türkiye'de faşizmin çözümlenme sürecinin başlaması gibi noktalarda yoğunlaştı. EK üyesi H. Çetin yoldaş Türkiye'de bugünkü rejimin hâlâ faşist olduğu noktasında ısrar etti.

Sonradan, sözlü ve tek yanlı propandanda çok gayretkeş bir kişi tarafından kullanıldığı için tartışmalarda geçen bir noktaya değinmek gerekiyor. Faşizmin anayasayla, hatta anayasadan da önce çözülmeye başladığı görüşünü eleştirirken, böyle bir anlayışın doğal olarak 12 Eylül 1980 darbesinin faşist bir darbe olup olmadığı tartışmasını da gündeme getireceğini söyledim. Sözü geçen kişi bunu benim darbenin faşist olmadığını savunmam olarak yüzde yüz çarpıtarak iletiyor, sözüm ona "tutarsızlığımı" ve görüşlerimin "sallantılı" olduğunu yayıyor. Dinlediğini anlayacak zeka yanında olduğuna göre bu kişi bilinçli bir yalancılık yapıyor.

Toplantının sonunda iki oylama dayatıldı. Birincisi Türkiye'de faşizmin olmadığı saptamasının onaylanmasıydı. Metni okuduktan sonra görüşlerimizi yazılı ve sözlü iletmek kaydıyla buna biz de oy verdik. İkincisi kitaptaki değerlendirmelerin tümüyle onaylanmasıydı. Buna iki yoldaş hayır oyu kullandı. EK duyurusunda ise bu durum şöyle açıklandı: "Eşgüdüm komitesi, Yürükoğlu yoldaşımızın, partimizin 64. kuruluş yıldönümü konuşmasında, ülkedeki duruma ve partinin görevlerine ilişkin olarak getirdiği değerlendirmeyi oybirliği ile kabul etti." (İ.S. s.267) Bu cümleden değerlendirmenin tümünün onaylandığı anlamı çıkıyor. Gerçeği yansıtmıyor.

EK'daki tartışmalar yazdığımız kadar kolay olmadı. ÜB sekreteri yoldaş bağırdı, çağırdı. Partinin bu önemli dönemeci de alacağını, kabul etmeyenlerle birlikte yürünemeyeceği vb. söyledi.

Sonra, ÜB sekreteri yoldaş tüm partide kitap konusunda eğitim yapılması gerektiğini, eğitime A.'daki örgütlerden başlanacağını, buradaki il komitelerinin bir bir merkeze gelerek ÜB ile görüşmeler yapması gerektiğini söyledi. Toplantı bitti herkes yerine gitti.

Görev yerine döndüğümüzde, il komitelerinin çoğunluğunun teknik nedenlerle merkeze gidemeyecekleri anlaşıldı. Telefonla konuştuk ve merkezden yoldaşların gelecek seminer vermelerinde anlaştık. A. yöre komitesi bunun üzerine bir toplantı yaptı ve EK kararlarının tüm örgüte duyurulmasına, merkezden yoldaşlar gelip seminer verene dek ise örgütsüz bir tartışmanın yapılmamasına karar verdi. Bu kararın gerekçeleri şunlardı:

1. Üst örgüt kararıyla seminerlerin merkezden gelen yoldaşlarca verilmesi kararlaştırılmıştı.

2. A.'da hiç kimsenin elinde yazılı metin yoktu ve bu nedenle kimse seminer verecek durumda değildi.

3. Yöre komitesi sekreteri ve öteki üyeler görüşlerin çoğuna ya katılmıyor ya da anlatacak denli bilmiyorlardı.

Bu kararlar uygulanmaya konulmadan önce ÜB'ya iletildi ve sekreterin onayı alındıktan sonra uygulanmaya konuldu.

Bu arada bir ÜB üyesi yoldaş kitaplarla örgütleyeceğimizi sordu(!) Şaşırдық. Çünkü bu karar bir hafta önce değişmişti. Ama bir hafta içinde ÜB sekreteriyle, ÜB üyesi görevli yoldaş haberleşmemişlerdi! Telefon konuşmasından sonra durum anlaşıldı.

Kitabı okuduktan sonra daha önceki karara da uyarak ve ÜB da tartışmak üzere kitaba ilişkin notlarımı yazılı hale getirerek merkeze gittim. Kitabın çıkış biçimine ve içeriğine ilişkin ilk eleştirilerimi okudum. (Bu metin, tartışmanın ve fikirlerin oluşum süreci sürerken ve ÜB da tartışmalara zemin olması için yazılmış bir metindir. Buna rağmen hiç değiştirmeden bu broşüre ek olarak yayınlıyoruz.) Metin üzerine yarım saatlik bir "tartışmadan" sonra ÜB'da çoğunluğu oluşturan yoldaşlar görüşlerinin değişmediğini, ama bu durumda esas sorunun örgütsel olduğunu söylediler. Önce yöre komitesinin kararının "disiplinsizlik" olduğunu ileri sürdüler. Sonra bunu geri çektiler.

Daha sonra bir yoldaş, böyle önemli bir konuda farklı düşünen bir yoldaşın A. Yöre Komitesi sekreterliği görevinde kalmasının doğru olmadığını söyleyerek, benim görevden alınmamı önerdi. Öteki yoldaşlar da buna katıldıklarını söylediler. Bir başka yoldaş, kitabın *İşçinin Sesi*'nin Avrupa'daki örgütlenmesi açısından "korkunç bir avantaj" olduğunu ama benim tutumum yüzünden A. ülkesinde bu avantajı kullanmadığımızı iddia etti. Ben A. ülkesinde faşizmin de, faşizmin çözümlenme sürecinin de söz konusu olmadığını, buradaki pratik görevlerin o ülkenin toplumsal sınıfsal ilişkileri temelinde ortaya çıktığını ve bunların yerine getirildiğini söyledim. Kitabı ve gazeteleri yayma, merkezden gelecek yoldaşların seminer vermelerini örgütleme gibi propaganda görevlerinin ise yapılacağı açıktı. Faşizmin çözülmekte olduğunu uzunca zamandır söylediğimizizi, bu sürecin varlığıyla sona ermesinin Türkiye'deki görevler açısından bile temel bir değişiklik yaratmadığını, Türkiye açısından esas sorunun *görevlerin yerine getirilmesi* olduğunu söyledim. Kitaba ilişkin görüş farklılıklarının görevden alınmayı gerektirmediğini ekledim. Oylama yapıldı ve tüm yoldaşlar görevden alınma yönünde oy kullandılar. En son ben oy kullandım ve ben de evet oyu verdim. Bu oylamadan sonra benim "kongre işlerini örgütlemek" üzere merkezde çalışmamı önerdiler. Ben ise kongre tarihinin belli olduğunu A. Yöre Komitesi Sekreterliği görevimi devrettikten sonra kongreye kadar bulunduğum ülkede kalarak da kongreye ilişkin çalışmalar yürütebileceğimi, ayrıca birçok konuda ÜB çoğunluğundan farklı düşüncelerim olduğunu bunları geliştirip, kongreye sunmak istediğimi bunun için de zamana gereksiz-

öneri reddedildi.

Çok açık ki, söz konusu olan olağan, normal bir görev değişikliği değildi. 12 yıllık partili yaşamımda 6 ülke 8 il değiştirmiş ve hiçbir yerde 2 yıldan fazla sürekli oturmamış biri olarak görev değişikliğinden kaçacak bir tarafım yoktu. Ama bu görev değişikliği kitap konusunda farklı görüş getirmenin, toplantılarda sekreteri açıkça eleştirmenin bir yaptırımıydı ve bu nedenle durum değişti. Nitekim ÜB toplantısında sekreter yoldaş bunu açıkça söyledi. "Geçen EK toplantısı gibi bir toplantıyı bir daha yaşamak istemiyorum." ÜB çoğunluğu kararını vermişti, kongre öncesinde bir ÜB üyesi aktif görev alanından alınıp, kızağa çekilecek ve böylece kongre öncesi ortaya çıkabilecek bir "muhalefet" daha baştan saf dışı edilecekti. ÜB'da görevin devir tarihi belirlendi. ÜB sekreteri bu tarihten önce ayrılmanın açıklanmasını doğru olmayacağını, ayrılma nedeninin açıklanmamasının da iyi olacağını söyledi. ÜB, parti tabanının olup bitenleri bilmesini istemiyordu. Toplantıda kitabın bir cümlesine bile katılmadığını söyleyemeyeceğim de hatırlatıldı. "EK karar verdi. EK ve ÜB dışında parti organlarında bile ağızını açamazsınız."

Arkasından eşim olan K. il sekreteri yoldaş da "benimle birlikte olması için" görevinden alındı. Yeni görev yerimin ise daha sonraki bir toplantıda görüşülmesi kararlaştırıldı. Sorun yalnız görevden alınmak değildi. Parti çizgisini bir çırpıda sağa kaydıranlar buna karşı çıkanların sesini kesmek için herşeyleri yapıyorlardı.

Çalıştığım bölgedeki yoldaşlarıma durumu anlattım. Yoldaşlar daha ben söylemeden operasyonlarını adını koydular: Bu bir tasfiyeydi. Çeşitli illerdeki yoldaşlar tasfiyelere karşı çıktılar. Olay duyuldu.

İki ÜB üyesi yoldaş, F. ilinin sekreteri bir parti görevi için yurt dışında iken, ben de daha önce kararlaştırılmış bir seminer için uzak bir ildeyken, M ve F illerine geliyorlar. Daha görevde olduğum bir sırada Yöre Sekreteri olan bana ve EK üyesi F il sekreterine haber vermeden M ve F il komiteleriyle toplantılar yapıp onları yöneticilerine karşı kışkırtmaya çalışıyorlar F iline bir de geçici sekreter atıyorlar.

Sonraki olayların gelişmesi şöyle:

K il komitesi benim Üst Büro'ya verdiğim yazının yayınlanması için parti tüzüğünün 35. maddesine göre başvuruyor.

ÜB üyeleri K il komitesi ile toplantı yapıyorlar. K il komitesi görev değişikliklerinin durdurulması yönünde bir öneri yapıyor, açık tartışma istiyor. ÜB üyeleri bunu ÜB'ya götüreceklerini söylüyorlar, iki saat sonra ÜB sekreteriyle bir telefon görüşmesinden sonra A yöre ve K İl Komitelerinin görevden alındıkları tebliğ ediliyor. K ilindeki bütün partililer görevlerinden alınıyorlar. Ardından aynı şey F Komitesinin de başına geliyor.

Parti tüzüğünün 26. maddesine göre "MK üçte iki oy çokluğu ile kendisine bağlı tüm örgütleri dağıtıp, yeniden kurabilir. Oysa bizim partide, bırakın MK (EK)'yü ÜB bile toplanmadan bir tek kişinin, ÜB sekreterinin telefon direktifiyle il komitesi, yöre komitesi dağıtılıyor. Bizim yoldaşlar işlerine geldiğinde, kendilerinden yana kestiğinde tüzükçü kesiliyorlar ama aynı tüzüğü işlerine gelmediği zaman bir kenara itiveriyorlar. Keyiflerinin istediği gibi davranıyorlar.

Bu telefonlu tasfiyelerden sonra yoldaşlar arasında bir espiridir aldı yürüdü. İspanya'daki "taksi partileri" kavramından sonra bizim örneğimizle "telefon partisi" de siyasal literatüre girmiş oldu.

Tasfiye olarak değerlendirdiğim halde Yöre K. görevimi devrettim. Devir işini yaparken illeri dolaştık, K ve F illeri yukarıda belirttiğim biçimde tasfiyelere karşı çıktılar ve tasfiye edildiler. Devirtasfiye işini sürdürmek üzere M iline gittik. Orada Sosyalist yığın derneğinde tartışma vardı. K'ten gelen yoldaşlarla M'dan olanlar oturmuş tartışıyorlardı. Üç Üst Büro üyesi olarak, hem de

Yönetim klüğünün kaçtığı tartışma tabanın gücü ile ve tüm yoldaşların önünde yapıldı. Tartışmada görevden almaların tasfiye olduğu açıkça ortaya çıktı. "Faşizmin çözülüşü" nün parti çizgisini de nasıl sağa çektiği de sergilendi. Tartışmalar sırasında, A yöre komitesinin kitapla ilgili seminerlerin örgütlenmesinde bir disiplinsizlik yapıldığını itiraf ettiler. (Daha önce biz yokken böyle söylemişlerdi). K il komitesinin gönderdiği yazının yayınlanacağını, açık tartışmanın açılacağını herkesin önünde duyurdular. Kitaptaki "ara dönemin temel hedefi" ile ilgili cümlelerin yanlış anlaşılmasını, hemen çıkacak ikinci baskıda buraya yanlış anlamaları önleyecek bir cümlelerin ekleneceğini söylediler. Üst Büro üyesi C.L. yoldaş tabanın kararlı tutumu karşısında bu "ödünlere" verdi ama bu yüzden sanıyorum ÜB sekreterinin hismine uğradı. Çünkü akşamki bir "telefon" konuşmasından sonra hiç kimse bu sözleri bir daha ağzına almadı.

Üst Büro üyesi R. İ. kitapla ilgili "tartışmanın" öteki ülkelerde yapıldığını söyledi. Partinin yetkili organlarının açık tartışma kararı verip vermedikleri konusundaki bir soruyu, "bu kararı verecek organ henüz toplanmadı" diye yanıtladı. İl komitelerini tasfiye edebilecek aynı yetkili organın toplantı yapmadan bu tasfiyelerin nasıl gerçekleştiği sorusu ise ortada kaldı.

Tartışmanın sonunda o ildeki yoldaş ve sempatanların ezici çoğunluğu tasfiyelere karşı çıktılar.

Üst Büro üyesi C.L. yoldaş, partinin elden gittiğini, bu işi bir çözüme kavuşturmak için merkeze gidip bir Üst Büro toplantısı yapmamız, gerektiğini söyledi. Apar topar yola çıktık.

ÜB toplantısında benim ve görevden alınan yoldaşların parti disiplinine uyup uymayacağımız soruldu. Parti disiplinine uymamak diye bir tutumum olmadığını, tüm parti yaşamının buna tanık olduğunu, ancak kongreden önce örgütleri tasfiye eden kararların geri alınması gerektiğini söyledim. Bunu reddettiler ve "hazır bekleyen" EK toplantısına gitmek üzere yola çıktık. ÜB, EK'ya benim ÜB üyelikten düşürülmemi önercekti. Yolda savunmamı notlar halinde hazırlamaya çalıştım. Toplantı yeri bir işyerinin odasıydı. Bir "iş" bitirmek üzere hazırlanmış bir toplantı olduğu belliydi.

Üst Büro sekreteri yoldaş, durumu, "Bize Almanya'da burjuva diyorlar" diye özetledi! Beş EK üyesi toplantıda yoktu. Onların neden bulunmadıklarını sorduğumda, EK aday üyelerinin bu toplantıya çağrılmadıkları, iki üyenin de durumları gereği toplantıya katılmadıkları söylendi. Daha önceki toplantılara çağrılan EK aday üyeleri bu kez nedense çağrılmamışlardı. Merkezdeki bir EK "adayı" üyesi ise toplantıda yerini almıştı. Oysa tüzükte EK "adayı" üyeliği diye birşey yoktur. Üstelik bir ÜB toplantısında EK yedek üyeliğinin kaldırılması yönünde bir karar da alınmıştı. Bunları hatırlattım. Üst Büro çoğunluğu benim yanlış hatırladığımı, yedek üyeliğinin kaldırıldığını, yerine aday üyeliği konulduğunu söylediler.

Ben toplantıda savunma yapacağımı, banda alınan toplantının tümünün, bu olmuyorsa, kendi savunma yaptığım bölümünün bana verilmesini istedim. Böyle bir yükümlülükleri olmadığını ama bunu verebileceklerini, daktiloya çekilir çekilmez göndereceklerini söylediler. (Hâlâ gelmedi).

Sonra bana parti tüzüğüne uyup uymayacağımı sordular. ÜB toplantısında verdiğim yanıtı yineledim. Öyleyse istifa etmiş sayılacağımı söylediler. Bunu kabul etmeyince "ÜB üyelikten çıkarılmam, EK üyeliğimin ise askıya alınması" ÜB Sekreteri yoldaşa önerildi. Benim muhalif oyuma karşı oy çokluğuyla karar verildi. Oylamadan sonra toplantıya geç kalan bir yoldaş daha katıldı. Bu yoldaşa, isterse banttaki savunmamı dinledikten sonra, isterse dinlemeden oy kullanabileceği söylendi. Ama bu yoldaş savunmayı dinlemeden öteki yoldaşların oyuna katıldığını söyledi. Kararın önceden ve başka yerlerde

masının doğal olduğunu, aramızda kanlı bir düşmanlık olmayacağını, *İşçinin Sesi*'ne yaraşır bir tartışmanın süreceğini, kişisel suçlama ve karalamalara gitmeden yaparsak bu mücadelenin yararlı bile olabileceğini söyledi. Ben de aynı görüşlere katıldım. Toplantıda, artık kitabı okumuş olan(!) EK üyelerine kitap yeniden onaylatıldı. Telefonla yapılan tasfiyeler karara bağlandı. Böylece yoldaşlar tüzüğe uygunluğu da sağlamış oldular(!) Kitabı karşı çıkan öteki EK üyesi de oybirliği ile "düşürüldü". Oybirliği ile çünkü, askıya alınmış EK üyesi olarak benim oy kullanmam önlenildi. V. Dursun yoldaş yazacağım şeyleri parti matbaasında ama *İşçinin Sesi* yayını olmaacak biçimde basabileceklerini söyleyerek bir de jest yaptı.

Toplantıdan sonra ideolojik-siyasal ayrılıklar temelinde yürüyecek mücadelenin yanlış, provakatif yönleri saptaması için karşılıklı dikkat göstermek üzere birbirimize söz verdik. Bu konular için özel haberleşme kararı aldık ve gece yarısı dostça vedalaşarak ayrıldık. Ertesi gün trenle yolda çıktım. Gece yarısı K'ya vardığımda kalabalık bir yoldaşlar gurubu beni istasyonda karşıladılar. Ve o gün olan olayları anlattılar.

Olaylar şöyle:

Dostça vedalaştığımız yoldaşlardan ikisi yanlarına merkezde çalışan bir gurup yoldaşı da alarak ben trenle A'ya gelmeye çalışırken uçakla M şehrine geliyorlar. A'daki tek dayanakları olan H ilindeki bazı yoldaşlarla birlikte eli sopalı bir gurup olarak M ilindeki yığın örgütünü basıyorlar. Burada dernek başkanı olan 35 yaşlarındaki bir işçi arkadaşı, "parti mahkemesi" kurup sorguya çekiyorlar, feci şekilde dövüyorlar, işkence yapıyorlar. Sonra dernekte o saatler için düzenlenen tartışma toplantısına bir elinde çocuğu, cebinde kitabıyla gelen H. Çetin yoldaşın çevresini derneğe girer girmez kuşatıyorlar, üstünü arıyorlar ve küfrediyorlar, küfre karşılık alınca da 3-4 kişi yoldaşın kollarını tutuyor, öteki 5-6 kişi de (biri yukarda sözünü ettiğim gayretkeş kişi) sopalarla kafasını gözünü yarıyorlar. Kavgayı karışan iki kişiyi daha ağır yaralıyorlar. Kavga 10 metre ötedeki polis karakolundan duyuluyor. Polis gelip kavga edenleri topluyor. Ağır yaralı dört yoldaş derhal hastaneye kaldırılıyor. Polis, başka ülkeden ve öteki ilden gelenleri tutukluyor.

Ertesi sabah Yürükoğlu yoldaşa telefonda konuşuyoruz. Dışardan gelenleri, özellikle işkence yapan iki kişiyi A'dan çekmesini istiyorum. Bu kişilerin A'dan değilse de ortalıktan yarım saat içinde çekileceklerini söylüyor. Ancak bu konuşmadan bir saat sonra bu kişilerin ellerinde sopalarla F derneğine gittiklerini, o sırada dernekte olan 2 yoldaşın kısa bir direnmeden sonra bu kişileri içeri almak zorunda kaldıklarını, bu yoldaşların telefonundan öğreniyoruz. Orada M ve K'dan gelenlerle H ve merkezden gelenler arasında bir kavga daha çıkıyor. H'dan gelen yoldaşlardan biri yaralanıyor.

Şimdi tüm yoldaşlara ve devrimci kamuoyuna soruyoruz: Bu açık provakasyonu kimlerin nasıl hazırladığı gün gibi açık değil mi? Benimle dostluk görüşmeleri yaparken, uçakla dövüş ekipleri gönderenler, H ilinden ellerine sopalar tutuşturularak yoldaşları kavgayı sürenler kime hizmet ediyorlar? Aynı kişilerin şimdi de provakasyona geldik demeleri yavuz hırsızlık değil de nedir? Bunlar üstelik polisteki ifadelerinde — saldırıya uğrayan yoldaşlardan davacı oluyor ve isim veriyorlar. Biz ise saldırıya uğrayanlara, ifade verirken saldırganları tanımadıklarını söylemelerini istiyoruz. İşkenceye uğrayan yoldaş, yediği yumruklardan gözleri kapandığı için vuranları göremediğini söylüyor. İhbarcı kim? İfadeler tamamlanınca tüm bunları da sergilemek boynumuzun borcu olsun!

Sonra bu "parti mahkemesi", bir yoldaşı sandalyeye oturtup işkenceye çekme, bunlar nedir? Karşımızda kim var bilelim. Siyasal bir mücadale mi yapıyoruz, yoksa hasta ruhlu, sadist bir takım insanlarla mı karşılaşıyoruz? Yalnız

Biz yoldaşların yapılanlardan duydukları büyük ve haklı öfkeye rağmen durumu yatıştırdık. ÜB çoğunluğuyla aramızda yürüyen ideolojik siyasal tartışma ve mücadelenin kavga ve provakasyon yöntemleriyle gölgelenmesine izin vermeyeceğimizi yoldaşları birbirinin üstüne süren bir "kemikleştirme" oyununa gelmeyeceğimizi tutumumuzla gösterdik. İçerdeki yoldaşlardan kimse'nin davacı olmaması ve isim verilmemesi yönünde tüm yoldaşları, hatta uzak sempatanları uyardık.

Yoldaşlar, olayların gelişmesi ve tarafların durumu böyleydi. Kararı parti tabanı ve devrimci kamuoyu verecektir.

Şimdi bir de bu olayların, tasfiyelerin kapsadığı örgüt ve yoldaşların durumuyela ilgili bilgileri verelim.

Bir ÜB üyesi, bir EK üyesi bu görevlerinden alınmıştır. A Yöre Komitesi, K İl Komitesi ve F Komitesi tasfiye edilmiştir, M'de kısa zaman önce H ilinden atanmış olan kişiler örgütü terketmiş, tüm partililer tasfiyelere karşı tutum almışlardır. Tasfiye edilenler ve tasfiyeye karşı çıkanlar A'daki parti üyelerinin %70'ini oluşturuyorlar.

Tasfiye edilenler arasında önemli sayıda kongre delegeleri var. Sempatanları da eklersek tasfiyelere karşı çıkanların oranı daha da yüksektir. Geriye kalan %30'unun bir bölümü daha tutum almamış, küçük bir bölümü siyasetten uzaklaşmıştır. ÜB çoğunluğunun tutumunu destekleyenler %18'dir.

Tasfiye'ye uğrayanların %72'si işçidir. 1982'deki ayrışmada ayrılan ya da atılanların çoğunun öğrenci kökenli genç yoldaşlardan olması üstüne hep birlikte sayfalarca yazılar yazmış, "sosyolojik" sonuçlar çıkarmıştık. Oysa durum öyle değildi. Merkezdeki parti örgütünün ezici çoğunluğu sınıf kökeni olarak aynı durumdaydı. Dolayısıyla oradaki bölümlerin konusu kim olursa olsun sınıf özelliği değişmeyecekti. Bu olayda öyle mi? A işçi üyelerinin oranı %68'dir. Tasfiyeye uğrayanlar arasında bu oran %72'dir. Üstelik sayılar geçmişteki olayın 4-5 katı büyüklüktedir.

Ve *İşçinin Sesi*'nin genel üye sayısına oranı çok daha yüksektir. Sayıların anlattığı sosyolojik mesaj da daha anlamlıdır.

Üst Büro bu son uygulamalarıyla, bir kaç yoldaşı değil, parti tabanını, partili işçi yoldaşları tasfiye etmeye çalıştı. "Devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir" diyorsak, ki biz diyoruz, *İşçinin Sesi* yönetimi bu güvenceyi kendi eliyle yitirme yolundadır. Hiçbir yaldızlı söz, hiçbir "parti düşmanlığı" edebiyatı bu gerçeği değiştirmez.

Tasfiyeler geçersizdir. Komünistler örgütlerinin, işlerinin başındadır. Partililik, parti çalışması sürüyor. Kongre'ye dek de böyle sürecektir. Yönetimin yaptığı ise diktatörlüktür. Örgütü bölüp parçalayan, kendisini parti örgütünden soyutlayan yönetim klüğünün tutumudur. ÜB üyesi yoldaşlar tartışmalarda görevden alınmaların tasfiye olmadığını, bunun bir değerlendirme sorunu olduğunu söylediler. Tasfiye olması için parti üyeliğinden ya da kongre delegeliğinden "atılmak" gerektiğini, olayın görev değişikliği olduğunu, benim görev değişikliğine oy kullandığımı ek kanıtlar olarak ileri sürdüler. Bunlar gülünçtür. Öncesi ve sonrası ile baktığımızda görülen gerçek, parti içindeki görüş ayrılıklarından dolayı yönetici yoldaşların ve onların tasfiyesine karşı çıkan örgüt ve yoldaşların görevlerinden alınmalarıdır. Bunun adı tasfiyedir, likidasyondur, bunu yapanlar da likidatördür.

2. Örgütteki tıkanıklık

Partimizde bugün tıkanıklık vardır. Bu tıkanıklığın ve bugünkü krizin üstünde durmak gerekiyor.

12 Eylül darbesinden sonraki ilk yıllar çeşitli eksikliklere rağmen örgütün geliştiği yıllardır. II. Konferans partileşme sürecinde önemli bir adım olmuştur. Hem 12 Eylül rejimini değerlendirmesiyle hem de partinin yüksek ve kolektif bir forumu olmasının getirdiği canlılıkla örgütü ilerletmiştir. Bu dönemde öteki

sini, bir süre koruyabilmiştir. Ama yalnızca bir süre. 1982'de 12 Eylül'den sonra Türkiye'den İngiltere'ye gelen bir gurup yoldaşın örgütten kopmasıyla sonuçlanan olaylar *İşçinin Sesi*'ndeki sıkıntılarının da ilk işaretini vermiştir. Bunun arkasından, örgütten ayrılan birçok yoldaş oldu. Örneğin konferansta seçilen EK üyelerinin bugün %38'i EK üyeliğinden düşmüş ya da düşürülmüş durumdadırlar. Tüm bunların kuşkusuz döneme ve bu yoldaşların tutumuyla bağlı bir yanı vardır. Ama örgüt yönetiminin yanlışlarından kaynaklanan bir yanı da vardır. Çeşitli sıkıntılara rağmen, örgüt yine de ileriye doğru yürüyüşünü yavaş bir tempoyla da olsa sürdürebildi.

Bugünkü tıkanıklık ise daha değişik koşullarda gelişti. Bugünkü tıkanıklığın en önemli nedeni, faşizmin çözülme sürecinin başladığını söylediğimizden bu yana önümüze koyduğumuz görevleri ve siyasal taktikleri, Türkiye'de uygulamamak oldu. Olanak ve tehlikelerin arttığını hep söyledik, illegal parti örgütünü ve basının güçlendirmek, legal yayın, legal olanaklardan yararlanmak, Türkiye'de döneme uygun eylemler yapmak hedeflerini hep gösterdik. Ama sanki bunları başkası yapacaktı? Bunların örgütlenmesi, pratik adımlar atılması için düzgün hazırlık yapılmadı. Sonunda görevleri ve siyasal taktikleri sıralama kendimizi tatmin eden bir çeşit spor olmaya başladı. SODEP'e oy verme taktiği buna örnektir. Önerilen uygulanabilecek gibi değildi. Nitekim bunu Yürükoğlu yoldaş'da itiraf etti.

"Bizim bu tutumu yurt çapında benimsetme olanağımız sınırlı olduğu için taktiğimiz de bu anlamda sınırlıdır. Fakat doğru tutum almak, sonradan doğruluğu herkes tarafından kabullenilecek tutumu önceden almak en azından siyasal hareketin kendine güvenini artırma ve olayların sonunda ortaya çıkacak durumdan daha açık kafayla yararlanma gibi çok önemli sonuçlar getirir." (abç) (*İşçinin Sesi*, sayı:254)

Bu anlayış ÜB sekreterinin ve ÜB çoğunluğunun örgütsel tıkanıklığı aşmada izlediği, izleyeceği yolu gösteriyordu. Türkiye'deki görevler ve örgütün güçlendirilmesine ilişkin (güvenlik nedeniyle burada söyleyemeyeceğim) bir çok somut pratik öneriler yaptım. Bunlar ciddiye alınmadı. Orijinal, hiç kimsenin söylemediği şeyleri söyleyerek güçlenileceği yanlışlığı yönetim organlarına ege-men oldu. Kağıt üstündeki sözlerden medet umuldu. *Faşizmin Çözülüşü* kitabı bu mantığın ürünüdür. Bu kitapla balta taşa vurulmuştur. Kitap pasifizmin teorileşmesinin burjuva kuyrukçuluğu ve burjuva demokrasisini savunmanın belgesidir. *İşçinin Sesi*'nin siyasal çizgisini sağa çekmiştir.

Herkes, her hareket yanlış yapabilir. Yanlışlar vahim değilse ya da örgütün kendi iç dinamisiyle yanlışlarını geri alma yeteneği varsa örgüt bunları aşabilir. *İşçinin Sesi*'nde tıkanıklığı örgüt krizine dönüştüren bu yeteneği göstere-memesidir. Bu nedenle, tıkanıklığın, krizin ikinci nedeni TKP-*İşçinin Sesi*'ndeki örgüt işleyiş ve ilişkilerinin giderek bürokratikleşmesidir, diyebiliriz.

İşçinin Sesi'nde kolektif çalışma, kurumsallaşma, partileşme süreçleri kilitlenmiştir. Dar, sektörel ve sağ bir örgüt anlayışı egemen olmuştur.

İşçinin Sesi'nde organların ve kurumların değil, tek kişinin, mutlak ve sınırsız otoritesi vardır. Gazetenin editörü, tüm örgüt işlerinde son kararı veren, teknik aygıtları, Türkiye örgütünü yöneten, örgütün malvarlığı ve mali muhasebesini denetimsiz bir biçimde elinde tutan, hepsine tek başına tasarruf eden aynı kişidir. Üstünde hiçbir denetim yoktur. Bu konulardaki soru ve denetleme istekleri her seferinde şiddetle ve konspirasyon gerekçesiyle reddedilmiştir. İnsanoglu zaafı eksikleri olan bir varlıktır. Tüm yetki, otorite ve olanakları tek kişide merkezileşmesi o kişinin de, partinin de yararına olmamıştır. Mutlak otorite, mutlak çürüme getirmiştir.

Üstelik bu fiili durum parti tüzüğüne,

tüzüğünde şöyle deniliyor.

“Toplumda ve partide, işlevlerin farklılaşması temelinde karşılıklı denetim mekanizmalarının oluşması, demokratik işleyişin güvencesidir.” (Tüzük, s.13)

İşçinin Sesi'nde böyle bir güvence hiçbir zaman olmamıştır. Kişisel çabalar ise hem etkili olmamış hem de bunu yapanlar güvensizlikle karşılaşmıştır.

Komünist partisi demokratik-merkeziyetçi bir örgüttür. Demokratik merkeziyetçilik işleyişinin, ülkenin ve partinin içinde bulunduğu duruma bağlı olarak merkeziyetçilik ya da demokratiklik yönünün ağırlık kazanacağı da doğrudur. Ancak hiçbir durumda bu ilkenin iki yanından biri mutlaklaştırılmaz. Komünist partisinin görevi devrim yapmakla bitmez. Bu nedenle:

“Bugün işçi sınıfının devrimci öncüsü, yarın sosyalist toplumun kurucusu ve itici gücü olarak komünist partisinin örgütsel biçimleniş ve gelenekleri kaçınılmaz olarak yarının sosyalist toplumunun ve devletin biçimlenişini de etkileyecektir.” (Tüzük, gerekçe)

Kendi içinde demokratikliği geliştiremeyen bir komünist partisi devrimden sonra sosyalist demokrasiye nasıl geliştirebilir?

Kaldı ki, merkeziyetçiliğin en katıksız olduğu bir dönemde bile bunun bir sınırı vardır. Tüzük gerekçesi bunun şöyle formüle ediyor:

“Gerçekte, merkeziyetçiliğin arttığı, demokratikliğin sınırlandığı dönemlerde bu işleyiş, parti tabanının haklarının bir bölümünü bilinçli olarak kendi rızasıyla ve geçici olarak üst organlara devretmesi demektir. (18)

“TKP tüzüğü, gerçek demokratik işleyişi, genel kongre, merkez komitesi ve onun organları için öngörmüş, aşağıya doğru kademe, kademe sınırlandırmıştır. Demokratik işleyişi her koşul altında kongrelerini toplamak zorunda olan İl Kongrelerinin altı için durdurmuştur.” (Tüzük, s.19-20)

Güzel, peki il komiteleri ve üstünde, yani parti tabanının haklarını devrettikleri organlarda demokrasi var mıdır? Kesin söyleyelim, yoktur. Olmamıştır. EK tüzüğe uygun bir “karar ve yönetim” organı olma niteliğini hiçbir zaman kazanamamıştır.

Tüzüğe göre partinin karar ve yönetim organı MK, (biz de kongreye dek EK)dır. Pratikte ise EK bir danışma organı durumuna gelmiştir. Türkiye'nin ve partinin durumunu ilgilendiren kararların çok büyük çoğunluğu EK dışında parti merkezinde, gazetede çalışanlardan vb. oluşan yakın “çevrede” oluşturulmuş sonra, EK'da onaylanmıştır. Çok örnek verilebilir. EK üyeleri parti yaşamıyla ve politikasıyla ilgili bir çok konuda merkezdeki bir sıradan parti üyesi kadar bile bilgi sahibi değillerdir. EK toplantıları gündemi, çeşitli EK kararlarına rağmen son 8 toplantısının 7'sinde üyelere önceden bildirilmemiştir.

Seçim taktiği, faşizmin çözülme süreci vb. konular önce faşizmin işlenmiş, bu konular EK'da tartışılmamıştır bile. Bizim EK'mızda eleştiri getirmek, dışlanmayı göze almakla eşittir. Eleştiri getirenler her zaman atılma şantajı ile yüzyüze gelmişlerdir. Son üç EK toplantısında ÜB sekreteri yoldaş “ya daha çok arınmaya ya da daha çok kenetlenmeye, gereksinimimiz var”, “ya birlikte yürürüz ya da yürümeyiz” diyerek eleştirileri susturmaya çalışmıştır. Sökmeyince de kongreden önce EK üyelerini tasfiye yoluna gitmişlerdir. İstenen kendi deyimleriyle “kesme şeker” gibi ayrılmış herşeye “evet” diyen kadrolardan oluşan, bir partidir.

Tüm bunlar yetmiyormuş gibi şimdi parti'deki fiili tek kişi yönetimi tüzük maddesi durumuna getirilmek istenmektedir. ÜB kongre için bir tüzük taslağı hazırlıyor, iki ÜB üyesi tarafından hazırlanan ve benim katılmadığım ÜB toplantısında genel olarak benimsendikten sonra, bu taslağı beline beline oturtulmuş ve

haliyle kongreden geçeceğini sanmıyorum. Tartışmalardan sonra geri alınma olasılığı da büyüktür. Ama önemli olan ÜB çoğunluğunun nasıl bir parti istediğinin açığa çıkmasıdır. ÜB üyelerine dağıtılan yeni tüzük taslağının, bugünkü tüzüğün 6. maddesini değiştiren 7. maddesi aynen şöyle:

“Tüm parti organlarında kararlar, toplantıya katılan üye sayısının çoğunluğu ile alınır. Denetim komitesi dışındaki organlarda sekreter alınan karara katılmıyorsa, sekreterin görüşü karar olarak uygulanır.” (abç) (Taslak)

Dahası var: *Politik Büro* başlıklı taslağın 25. maddesi de şöyle diyor:

“Geleneksel sekreterin başkanlığında toplanan PB, MK adına partinin günlük çalışmalarını yürütür. MK toplantıları arasında partinin en yetkili yürütme organıdır. MK'ya karşı sorumludur. PB oy çoğunluğu ile karar alır. Genel Sekreterle Politbüro'nun çoğunluğu bir konu üzerinde anlaşamıyorsa, Genel Sekreterin görüşü karar olarak alınır ve konu MK'ya getirilir. MK plenumunun oybirliği ile alacağı karar genel sekreteri de bağlar.” (abç. Taslak)

Bu maddelerle genel sekreter ve her düzeydeki örgüt sekreteri yönettikleri örgütlerin tek başına karar organı oluyorlar. Komünist partisi değil şeflik sistemidir bu. Partinin, varsa ordu vb. özel örgütlenmelerinde böyle birşey olabilir. Dikine ve tekli bir hiyerarşi kurulabilir. Ama bir siyasal parti için böyle bir işleyiş öneriliyorsa, burada durup düşünmek gerekir. Bu yoldaşlar partiyi neye benzetiyorlar? Bu maddelere göre, genel sekreterin isetemediği hiçbir karar geçemez. Bu tek kişinin, mutlak azınlığın diktatörlüğüdür. Parti eşittir tek kişi demektir. Kişi putlaştırılmasının tüzüksel anlatımıdır.

Bu bölümü bitirmeden yetkili organların verdiği ve uygulanmayan kararların bir listesini de verelim. Verelim ki, tüm yoldaşlar partiye verdiğimiz sözleri nasıl tuttuğumuzu görsün.

1. Konferansta program taslağını hazırlamakla görevli komisyon bir araya gelip bir toplantı bile yapmamıştır. (I. Konferans, *Program üstüne* karar, TKP, Leninciler Konferansı Kararlar, 1980. İ.S. s.13) (s:120)

2. Eşgüdüm Komitesine bağlı bir sendikala büro oluşturma kararı. (Uygulanmamıştır) (Agy. s.47)

3. Eşgüdüm Komitesine bağlı bir kadın bürosu kurulması kararı. (Yerel bürolar kurulmuş, 12 Eylül'den sonra dağıtılmıştır, merkezi büro kurulmamıştır.) (Age. 53)

4. Parti okulu kurulması. 1981 EK kararı. Bölgelerden parti okuluna gidecek insanlar saptanmış, okul masraflarını ve seyahat giderlerini hazırlamış oldukları halde son anda bu işten vaz geçilmiştir. Bir EK toplantısında H. Çetin yoldaş tarafından parti okulu işinin ne olduğu sorulduğunda, ÜB sekreteri tarafından “Eğitim esas olarak bir komünistin kendi sorunudur.” denerek bu karar da rafa kaldırılmıştır.

5. 2. Konferans tutanakları 2. Konferansta verilen karara rağmen 3 yıl geçtiği halde her nedense yayınlanmamıştır.

6. 2. Konferansta, “TKP'nin kongresinin toplanması için çağrı”da sayılan kararlardan bir çoğu uygulanmamıştır.

7. Kasım 1983'deki EK toplantısında kararlaştırılan “parti içi yardımlaşma fonu” oluşturulması kararı uygulanmamıştır.

8. Temmuz 1983 EK'da legal yayın vb. alanlara girme kararı alınmış ve uygulanmamıştır.

9. ...

10. ...

Bu dökümün anlamı nedir? Örgütün verdiği kararların önemli bir bölümü uygulanmamıştır. Kongrede bunları sormak herkesin ödevidir. İşleyişteki bozukluklara, uzun süre parti merkezinden ayrı kalışına, zaman zaman eleştiriler getirmeme rağmen bu dönemin sorumluluğuna objektif olarak ortak olduğumu yadsımıyorum. Bu konuda tüm yoldaşlarıma kendi payıma düşen hesabı

sonuçlarını göstermektir.

Tüm bu eksikliklere ve tikanıklıklara rağmen ÜB çoğunluğu elindeki tüzük-disiplin kılıcını istediği biçimde kullanıyor. Partinin ideolojik, siyasal çizgisini ÜB sekreteri yoldaş keyfi bir biçimde değiştirip, tüm partinin önüne emri-vaki dayatıyor. Bu yoldaşın hizmetlerini katkılarını küçümsemek aklımdan geçmez. Ama otorite, yetki ve güven bir kez kazanıldı mı ömür boyu sürecek, kalımlı birşey değildir. Her yeni durumda yeniden kazanılması gerekir. Lenin şöyle diyor:

“Demokrasi, yığınların kendi temsilcileri onları tanıdıkları için güvenmeleri gerektiği anlamına gelmez; yığınların kendilerinin gündemdeki önemli sorunların özü üstüne akıllıca seçim yapmaları anlamına gelir. (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.1, s.44)

Lenin'in önemli siyasal sorularda karar alırken yığınlarla danışılması yönündeki başka birçok yerde söylediği sözlerle birlikte düşünürsek, bizde “Faşizmin Çözülüşü” tezinin yığınlarla, hem parti tabanına hem de partinin yetkili kurullarına danışılmadan çıkarılışının anlamını daha derin düşünmek gerekir.

3. Faşizmin çözülüşü ve ideolojik-siyasal çizgide sapma

“Faşizmin Çözülüşü” ve Türkiye'deki bugünkü durum ve görevler üstüne ayrı bir broşür hazırlıyoruz. Burada çok kısa olarak birkaç noktaya değineceğiz.

Kitaba eleştirimiz kabaca üç noktada toparlanabilir: 1. Kitaptaki faşizm tahlili, çeşitli tanımlar bilimsel değildir. Keyfidir, çoğu zaman tartışılan ve kanıtlanmak istenen şeye göre farklı ölçütler kullanılmaktadır.

2. Kitaptaki birçok “yeni” görüş, *İşçinin Sesi*'nin başta konferans kararları olmak üzere bugüne kadarki çizgisini oluşturan fikirlerle çelişmektedir.

3. Anayasa-faşizm ilişkisini anlayış biçimi yanlış ve burjuva hukuk anlayışı çerçevesindedir.

4. Bugün Türkiye'de faşizmin olmadığı saptamasının hem kendisi hem de gerekçeleri yanlıştır. *Türkiye'de faşizm sürmektedir.*

5. Bugün Türkiye'nin güdük bir burjuva demokrasisinden daha geniş bir burjuva demokrasisine geçiş süreci olan bir ara dönem yaşadığı ve bu dönemin temel kavgasının burjuva-demokratik hak ve özgürlükleri “elde etme” kavgası olduğu görüşü oportünist bir görüştür. 12 Eylül'den bu yana faşizme karşı devrim hedefini göstererek çalışmış, temel kavgayı bunun etrafında sürdürmüş bir örgütün şimdi burjuva demokrasisinin sınırlarını genişletme “kavgasını” temel alması çok önemli bir çark edıştır. Bu değerlendirme partinin siyasal taktiğini kökten değiştiriyor. Tartışmamızdaki en önemli siyasal-pratik sorun budur. Yoksa, kitaptaki bazı görüşlerle ilgili *akademik* bir tartışma bugünkü pratik sonuçları yaratmazdı.

Yürükoğlu yoldaş sağa kayışı gizlemek için çeşitli yollara başvuruyor. İğreti bir etiket gibi yine devrim belgelerini sıralıyor. Bir yerde de, faşizmin yokluğunu söylemenin “sağ” değil sol bir anlam taşıdığını söylüyor. Ne söylerse söylesin turpun kırmızı kabuğunu kendisi kazımıştır. Oportünizm olanca açıklığı ile ortadadır.

ÜB'ya verdiğim yazıda “ara dönem neyle neyin arasındır?” diye sormuştum. Bu soruya çeşitli “yanıt”lar geldi.

Yürükoğlu yoldaş, “Kalıcı olmayan bir ara dönemin sonunda devlet örgütlenmesi ve işleyişi mutlaka değişecektir. Ara dönemin sonunda devrimciler de gelse, liberaller de gelse demokrasinin daha da genişlediği bir döneme girilecektir.” (İ.S. s.268) dedi. Devrimciler gelirse “bugünkü demokrasiyi genişletmeyip” tüm devleti yıkacaklar. Daha gelişkin bir sosyalist demokrasi kuracaklar. Bunu Yürükoğlu yoldaş da söylüyor. Peki liberaller gelirse hangi demokrasinin hangi sınırlarını genişletecekler? Bu soruya çok yanıt var. Ama hiçbir yanıt

hyor. Bu neden açıkça söylenmiyor?

Sonra, H. Erdal yoldaş kolları sıvamış inciler döktürüyor: “Mevcut rejim faşist değildir ama demokratik olmaktan da uzaktır.” diyor. (İ.S. s.269). Hangi demokrasi sorusu yine belirsiz. Burjuva demokrasisi olmaktan mı uzaktır? Öyle diyorsanız kendinizle çelişirsiniz. Çünkü “faşizm kalktı” diyorsunuz, başka devlet biçimi olmadığına göre o zaman rejim “otoriter eğilimli, gerici”de olsa bir burjuva demokrasisidir değil mi? Demokratiklikten, bunu kastetmeyip “halk demokrasisini” adladığımızı düşünsek, bu, sizlere bile haksızlık olacak. Yoksa, bilmediğimiz size özgü yeni bir “demokrasi” tanımı mı buldunuz? Öyleyse onu yazın!

H. Erdal çok “diyalektik” bir söz daha söylüyor: “Kısacası ara dönemin faşizmle neyin arasında kalacağını savaşım belirleyecektir.” (ayrı yazı) Herşeyi savaşım belirliyor da önce ara dönemi tanımlasanız?

Aynı karışıklık, faşizmin çözülme sürecinin ne zaman başladığı sorusuna verilen yanıtlarda da var.

Kitapta, “Zaten baştan beri sınırlı olan yığın tabanını böylece iyice daralttığı için “demokrasiye geçiş” oyununu oynamaya başlamasıyla birlikte faşizmin çözülme süreci de başladı. Bu süreci yaratan Türkiye toplumundaki güç ilişkileridir.” (Faşizmin Çözülüşü, s.25)

“Çözülme süreci, zaman olarak, “demokrasi oyunu” ile, anayasanın kabulü ile başladı.” (s.25)

Bu cümleyle “demokrasi oyunu” ile, anayasanın kabulü tek bir olaymış gibi alınmış, öyle mi? Değil! Anayasa 7 Kasım 1982'de kabul edildi. Partilerin kurulması ve demokrasi oyunu ise ondan epeyce sonra başladı. Aynı cümlemin devamını okuduğumuzda iş iyice karışıyor: “Anayasa çözülmenin nedeni değil, kendisi çözülmeyi başlatan yeni güç dengesinin sonucudur.” Bundan çıkan anlam ise, “yeni güç dengesinin” anayasadan da önce çözülmeyi başlattığıdır. Bu yeni güç dengesi ne zaman oluştu? Yoksa bununla kastedilen, “yönetim elitinin içindeki daha gerçekçi” kesimlerin varlığı mıdır? (s.22-23)

Lütfen karar verin. Ara dönem ne ile neyin arasındır? Rejim faşist olmaktan ne zaman çıkmıştır? Çözülme ne zaman başlamıştır? Sağda solda bizim değişik yerlerde değişik konuştuğumuzu “dört gömlek” değiştirdiğimizi söylüyor, bu nedenle yazılı metinler olmadan tartışma olmaz diyerek, tabandan gelen tartışma isteğine ket vurmak istiyorsunuz.

Bu iddiayı kanıtlayamadığınız gibi, kendiniz, üstelik yazılı metinlerde 8 gömlek değiştiriyorsunuz. Kendi konularımızın zayıflığının siz de farkındasınız.

4. 5. Kongre ve görevlerimiz

“Merkez komitesi, muhalefeti kongre'den önce tasfiye ederse, bu affedilmez birşey olurdu.” (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım c.30 s.467)

Yoldaşlar, bu alıntıyı *Açık Mektup*'tan aldım. *Açık Mektup*'u yazan, *İşçinin Sesi* muhalefetinin başını çeken yoldaş bu yazdıklarının bugün aynen bize karşı uyguluyor. Demek ki, o zamanki kavgada da ilkelerden çok kişisel konum farklılıkları rol oynamış. Dün sanık olan bugün yargıç olunca tasfiyecilikte onun da eli titrememiş.

Benim EK üyeliğimin askıya alınması, H. Çetin yoldaşın EK'dan çıkarılması tüzüğe aykırıdır.

1. Bir kez tüzükte “askıya alınma” diye birşey yoktur. “Üyelik haklarının süreli alınması” (md. 44) vardır. Burada söz konusu olan parti üyeliğidir. EK üyeliğinin “askıya” alınması da, “EK üyelik haklarının süreli alınması”da söz konusu olamaz. Tüzüğün 46. maddesine göre, MK üyesinin partiden çıkarılmasını Denetim Komitesi onaylamazsa MK üyesi de üyelik hakları alınan üye durumuna düşer. Böyle bir durum da yoktur.

2. İkincisi, EK üyelerini EK üyeliğinden çıkarmak için plenum (tam üyeli

la yapılmıştır. Plenum değildir.

3. Üçüncüsü, tüzüğün yine 46. maddesine göre "MK'dan ya da parti üyeliğinden çıkarılan MK üyesi, kendisiyle ilgili kararın verildiği MK toplantısında hazır bulunur ve kendisini savunur." Oysa H. Çetin yoldaş toplantıya çağırılmamış ve savunması alınmamıştır. Bu da tüzüğe aykırıdır.

Bu kararlar bu nedenle geçersizdir. Özü açısından ise kongreden önce muhalefetin tasfiyesidir.

TKP tarihinde kongre geleneği yoktur. Geçmişte rastlanan tekil çıkışlar hiçbir zaman gerçek bir kongre platformuna ulaşmamıştır. Meşruluğunu kuruluş kongresinde alan hiçbir yönetim de partiyi ikinci bir kongreye götürmemiştir.

TKP *İşçinin Sesi* hareketi kongre çağrısını bayrak yaparak çıktı. I. Konferans, "Demokratik olarak seçilmiş tüm örgüt delegelerinin katılacağı, en kısa zamanda toplanacak kongre için, TKP Kongresi için örgütlü savaşım günün temel görevleridir" dedi. (TKP *Leninciler Konferansı Kararları 1980, İşçinin Sesi* yayınları no: 13, s.16)

II. Konferans 5. Kongreyi hazırlama görevini üstlendi. Bir hazırlık komisyonu oluşturma kararı verildi. TKP 5. Kongresi'nin II. Konferans'ta kabul edilen tüzüğe göre yapılacağını, il komitelerinin 6 ay içinde kongrelerini yaparak delegelerini seçeceğini kamuoyuna duyurdu.

TKP Tüzüğü 20. maddesiyle her iki yılda bir kongre yapılacağını söylüyor. II. Konferans'tan bu yana 3 yıl geçmiş ve kongre yapılmamıştır. Üç kez kongre tarihleri belirlenmiş ama hep ertelenmiştir. II. Konferans kararlarına uygun olarak yapılan il kongrelerinin birçoğunun üstünden de 2 yıl geçmiştir. Bu arada bazı yoldaşlar hapse düşmüş, komiteler dağılmış, seçilen delegelerden önemli bir bölümü ya istifa etmiş, ya da partiden atılmıştır.

Son olayla birlikte örgüt görevlerinden alınan, ama parti üyeliklerinin ve kongre delegeliklerinin şimdilik sürdüğü söylenen yoldaşları dışarda tutarsak, seçilmiş kongre delegelerinin %12.6'sı gelemecek durumda olduğu için, %33'ü istifa ya da ihraç yoluyla örgütten ayrıldıkları için kongrede yer alamayacaklar. Bugün tasfiye edilen yoldaşlar ise tüm seçilen kongre üyelerinin %15'ini oluşturuyorlar. Eğer bizlerin kongreye katılmamız engellenirse, bu kongrede seçilmiş delegelerin %60 6'sı, yani *çoğunluğu* olmayacak demektir. Merkezin *çağıracağı* delegelerle yapılan bir toplantı ise Kongre değil ancak Konferans olur. Ayrıca, 2 yılda bir yapılması gereken il kongrelerini de tüzüğe göre yenilemek gerekiyor. Kongreye ilgili çeşitli zorluklar vardır. Son olaylarla birlikte merkez dışında Avrupa'daki örgütlerin ve parti üyelerinin çoğunluğu partinin bugünkü yönetimine karşı tutum almışlardır. Bunun da yeniden yapılacak seçimlerle kongreye yansması gerekir. Gerçek ve partiyi ilerletecek bir kongrenin koşulları şunlardır:

1. Tarihi belli kongreden önce muhalefeti tasfiye eden tüm kararlar geri alınmalı, tüm yoldaşlar işlerinin başına dönmelidir

2. Faşizmin çözülüşü konusunda zaman yitirilmeden parti basınında ve tüm parti ve SYO birimlerinde açık tartışma yapılmalıdır. Merkez bunu istemese bile bildiğimiz kadıyla il komitelerinin 1/3'ü tartışma eğilimi göstermişlerdir. Dolayısıyla tartışma açmak tüzük açısından da gereklidir. Kaldı ki, böyle bir zorunluluk olmasa bile partinin yararınadır. Program tartışması, basında yürütülen açık tartışmanın programatik konulardaki birbirine oldukça ters görüşlere rağmen birbirine karşı platformlar, ayrı disiplini olan fraksiyonlar yaratmadığını gösterdi. Tartışılacak ciddi sorunlar varken bunu yapmama ise tersine partileri her zaman bölünmelere götürdü. Bunlardan ders çıkarmak gerekiyor. Türkiye'deki siyasal durum ve görevlerle örgütteki tikanıklığın nedeni olan tüm sorunların açık tartışılması örgütü güçlendirir, canlandırır. Hem bize, hem Türkiye devrimci hareketine örnek olur.

H. Çetin yoldaşlar da görev almalıdır.

4. TKP'nin ve TKP-*İşçinin Sesi*'nin burjuvazi safına geçmemiş kendi özel yaşantısında erimemiş eski MK ve EK üyeleri, "üyelikten düşürülenler" de içinde kongre'ye çağırılmalıdır.

5. Kongre'nin gündemi ve ön belgeleri önceden tüm delegelere iletilmelidir.

Biz bu maddeleri yoldaşları güç duruma düşürmek, ya da olmayacak koşullar ileri sürüp bölünmeyi kesinleştirmek için yazmıyoruz. Tam tersine biz, partinin sağlıklı bir kongre yapmasını, resmi iyimserliklerden uzak gerçek bir siyasal-ideolojik tartışma ve mücadele sonunda çoğunluğun belirlemesini istiyoruz. Bizim katılacağımız bir kongre *İşçinin Sesi*'nin dününü, bugünü hem sorguya çeken hem de ilerleten, canlandırın bir kongre olacaktır. Hepimizin üstünde, partinin ve tüzüğün de üstünde devrimin genel çıkarı vardır. Devrimin genel çıkarı ayrılmayı, likidasyonu değil "eylemde birlik, açık tartışma" ilkesiyle birlikte yürütmeyi gerektiriyor. Bizim tutumumuz budur. Kongre'ye dek, tüm parti görevlerini sürdüreceğiz. Komüniste yaraşır bir örgütlülükle kongre ve devrimci bir TKP için savaşımı sürdüreceğiz.

ÜB sekreteri yoldaş ÜB ve EK görevlerimden düşürüldüğüm toplantıda yaklaşık olarak şunları söyledi:

"Aramızda bir mücadele süreci, ama ne kadar ayrı platformlarda olursak olalım siyasal spectrum (alan) da yine de birbirine en yakın yerlerde olacaktır. Çünkü siyasal tansiyonun itiş-kakışına kendimizi kaptırmazsak, ileride yeniden bir arada olmanın koşullarını da kaldırmamış oluruz." dedi.

İleride kimin nerede duracağını şimdiden kimse kestiremez. Ama bugün durduğumuz noktada faşizmin çözülüşü ile ilgili yeni görüşleri saymazsak siyasal yelpazede birbirine en yakın olduğumuz doğrudur. O halde neden bugün, yol bu denli yakın iken yoldaşlar bizi dışlama, "parti disiplinini ve parti arılığını korumak" adına partiyi bölme yolunu seçiyorlar?

Neden gerçek, temsil bir kongrede kendi kendimizle açıkça hesaplaşmanın önünü tıkamaya çalışıyorlar? Biz söylediğimiz koşullarda parti birliğinin herkes için tek doğru yol olduğunu düşünüyor ve bunun için çalışıyoruz.

Örgütleri bırakmayacağız. Partiyi bırakmayacağız. Seçilmiş kongre delegeleri olarak kongreye gideceğiz. Tüzüğü çiğnemenin kimse bu hak ve ödevimizi elimizden alamaz.

Bizans oyunlarıyla, kuralları çiğneyerek kongrede hesaplaşma önlenirse ne olur? Ne olacağını yeni durumun yeni koşulları belirleyecektir. Devrimci komünistlerin doğruları daha tam arayarak, Türkiye ve dünya devrimi için doğru yolda hizmet ederek, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına yabancı hiçbir özel çıkar gözetmeyerek yollarında yürüyeceklerini zaman gösterecektir. Bu yürüyüş, örgütsüz ve pusulasız olmayacak, ama kendi varlığını amaç edinmiş yeni bir tekke ile hiç olmayacaktır.

Şimdi görev kongre için çalışmak, ideolojik-siyasal-örgütsel sorunları hem parti hem de yığınlar önünde tartışmaktır. Napolyon'un dediği gibi savaşta "önce gırışilir, sonra görülür." Biz de öyle yapacağız. Haydi yoldaşlar coşku ve hızla görevlerimizin başına!

Yaşasın partimizin devrimci birliği!

Yaşasın devrim ve sosyalizm kavgası!

Sorulara yanıtlar Siyasal

1. Bugün Türkiye'de devlet faşisttir.

2. Bugün Türkiye'deki çözülme süreci kararsız ve içinde geriye dönüş olasılıkları taşıyan çelişkili bir süreç olarak sürmektedir.

3. Faşizm kalktı diyebilmek için devletin faşist biçiminin nitel bir değişikliğe uğraması, ya devrimle yıkılarak, ya da evrimci yoldan burjuva demokrasisine dönüşerek ortadan kalkmasını gerektirir. Bugün Türkiye'de ikisi de olmamıştır. Türkiye'de eski ya da yeni tipive güdük

dini tanımlayan öğeleri vardır ve bunların en temel olanları (Yasamanın yürütme karşısındaki üstünlüğü, yaşama hakkı başta olmak üzere kişinin dokunulmaz temel hak ve özgürlükleri, hakim teminatı, yargı bağımsızlığı, herkese seçme ve seçilme hakkı, Üniversite, Basın-Radyo vb. kurumların özerkliği gibi) yoktur. Göstermelik ve işlevsiz cunta partileriyle, yine işlevsiz sözde muhalefet partilerinin (bu ikincilerin her an kapanma olasılığı ile karşı karşıya olduklarını da unutmayalım) varlığından çıkarak Türkiye'de faşizmin kalkıp, yerine güdük bir burjuva demokrasinin geldiğini söyleyen yoldaşlar çok ciddi bir yanlıgı içindedirler.

4. Bu soru çarpıtmalarla doludur. Biz hiçbir yerde "faşist devlet ayarını bir devlettir" demedik "Kapitalizm içinde ama yeni ve burjuva demokrasiden ayrı bir devlet biçimi olan faşizm..." dedik. (Faşizmin Çözülüşü Üstüne Notlar, *İ.S.* sayı 270, s.14) Faşist devlet kurulmadı da demedik." Faşist cunta rejimi oturtma ve kalıcılıştırmada gereksinimi olan yığın desteğini kazanmaya çalıştı. Ama bu dönem, faşist rejimin sullanıp çözülmesinin de başlangıcı oldu" dedik. (agy) 1980'den bu yana Türkiye'de devletin biçimi faşisttir. Faşist rejimin kurumsallaşma çabalarıyla, sullanıp çözümlene süreçleri iç içe geçmiştir. Türkiye'de faşist devlet kurumsallaşmış, kalıcılıştırmadan laçkalaşmış sullanmaya başlamıştır.

5. Söylediklerimin Troçkistlerden farkı: Bildiğim kadarıyla (Troçkistlerin tezlerini yoldaşlar kadar iyi bilmediğimi söylemiyim) Troçkistlerin faşizm konusundaki görüşlerini belirleyen iki nokta ve benim söylediklerimle farkı şöyledir: a. Troçkistlere göre bir rejimin faşist olabilmesi için, tabandan kitle hareketiyle erke gelmesi gerekir. *Faşist bir hareket*, ve *faşist bir partiye* dayanması gerekir. Bu nedenle Troçkistler İtalya ve Almanya dışındaki diktatörlüklere faşist demezler. Ben ise, faşizmin gelmesi için yığın desteğinin zorunlu olmadığını, tepeden bir darbeyle de gelebileceğini söylüyorum. Fark büyüktür. b. Troçkistlere göre, faşizmin niteliği en başta küçük burjuvazinin konumuyla belirlenir. "Troçkiye göre *faşizmin siyasal ozu küçük burjuvazinin savaşıdır.*" (Hüseyin Çakır, *Troçki'nin Faşizm Anlayışı, İ.S.*, sayı: 195-196) Ben bu görüşü de hiçbir biçimde paylaşmıyorum. Faşizm finans kapitalin açık teröre dayanan çıplak diktatörlüğüdür. Faşizmin kalıcılıştırması için kitle desteğine gereksinimi olduğu görüşü ise herkesin kabul ettiği bir görüştür.

TKP resmi kanadından farklılıklara gelince:

a. Onlar 12 Eylül darbesinin faşist bir darbe olarak değerlendirmediler. Ben ise, faşist bir darbe olarak değerlendiriyorum.

b. TKP resmi kanadının rejimin faşistliğini söylediği dönem ise bana göre faşizmin sullanıp çözülmeye başladığı döneme denk düşüyor. Faşizm konusundaki genel tahlil farklılıklarına girmeden bu kadarını söylemek bile bu soru-yanıt çerçevesi içinde yeter.

6. Aramızda hem ideolojik-siyasal hem de örgüt anlayışında farklılıklar var. Son kitapla partinin siyasal taktiği değiştirilmiş ve sağa doğru saptırılmıştır. Ara dönem ve varolduğu söylenen güdük burjuva demokrasiden, geniş ya da genişçe bir burjuva demokrasisine geçiş "ara dönemin temel kavgası" olarak ele almak *İşçinin Sesi*'nin faşizme karşı savaştaki temel tezini geri almaktır. Bu çok önemli bir farklılıktır. Bu farklılığı örgüt krizine dönüştüren ise yanlış parti içinde, partinin iç dinamiğiyle düzeltilmesi olanağının yok edilmesidir. Öte yandan, parti, kadro, örgütsel işleyiş, kolektif çalışma, parti yaşamında organların rolü gibi konularda yıllardır kurullarda ve ikili konuşmalarda tartışmalarımız oldu. Farklı görüşlerimiz olduğu biliniyor. Kitabın çıkışıyla, partinin siyasal taktiğindeki bir saptayla bürokratik merkez yetçi bir anlayışın pratik uygulamaları üst üste düşmüştür. Partide *ilk kez* siyasal ve örgütsel konularda ciddi ayrımlar ortaya çıkmıştır. Sorun, yoldaşlarca tasfiyecilikle çözülmek istenmiştir.

durumdur diyorum. Öyledir çünkü:

a. *İşçinin Sesi*'nde hep söylediğimiz gibi Türkiye kapitalizminin olanakları burjuva demokrasisi "lüksü"nü kaldıramaz. Dört yıllık faşizm Türkiye kapitalizminin sorunlarını çözememiştir. Bunalım yapısalıgını koruyor.

b. Faşist cuntanın 4 yıldır uyguladığı ekonomik-siyasal şiddet işçi-emekçi yığınlar arasında hoşnutsuzluk, öfke ve tepki biriktirmiştir.

c. Faşizmin açmazları, yığın desteğinin zayıf ve gittikçe zayıflıyor oluşu, burjuvazi arasındaki çelişki ve çatlakların keskinleşmesi önümüzdeki dönemde burjuvazinin yönetme güçlüklerini arttıracaktır. Bu temelde devrimci durum en büyük olasılıktır. Neye göre? Bir burjuva demokrasisine göre.

8. Komünist partisinin örgütlenme ilkeleri üstüne görüşleri burada iki cümleyle özetlemenin olanağı yoktur. Tartışma ilerledikçe, yalnız örgütlenme ilkelerinden değil, komünist partisindeki teori-pratik, parti-sınıf, merkez yetçilik-demokratiklik birlikteliğinden en anladığımızı anlatacağız. Bu tartışmanın, bizim *İşçinin Sesi* kadrolarının arasında ve yalnızca bugünkü parti içi sorunlardan doğan dar ve sığ bir tartışma olmaması için elimizden geleni yapacağız. Başka türlü, birçok örneğinde olduğu gibi bu tartışmada çok az insanın izlediği ve taraftarların tezahüratları arasında boğuntuya giden bir çeşit spora dönüşür. Biz ise gösteri değil Türkiye devrim hareketinin en önemli ve can alıcı sorunu olan gerçek bir işçi sınıfı partisi yaratma görevine hizmet etmek istiyoruz.

9.11.1984

Ali H. Karadağ

Örgütsel

1. Parti tüzüğünü çiğnemedim. ÜB üyeliğimi "düşürürken ve EK üyeliğimi askıya alırken" siz bile parti tüzüğünü "çiğnememi" değil, parti disiplinine uyacağımı söylememi" gerekçe gösterdiniz. Cezaları yaptığım "disiplin çiğneme eylemine değil" ileride disiplini çiğneyebileceğim olasılığına dayandırdınız. Yöre komitesi sekreterliğinden alınma kararını aynen uyguladım. Herşeyi yeni görevlendirilen yoldaşa *devrettim*. ÜB toplantısına çağırıldığımı *geldim*. O toplantıda tasfiyelerin durdurulmasını, açık tartışma açılmasını *önerdim*. Bunlar disiplini çiğneme mi? Görüşleri azınlıkta kalan tabii ki tüzüğü çiğnemeyecek. Peki azınlık ve çoğunluğun parti düzeyinde belirlenmesi nasıl olacak? Belli kurullarda azınlıkta kalan bu partiden ya da bu dünyadan yok mu olacak? Tam tersine, Leninci parti anlayışında azınlık fikirlerin çoğunluğu kazanabileceği mekanizmaların da mutlaka işlemesi gerekir. Tüzükte de var, Leninci disiplin "Eylemde birlik, açık tartışmadır." Ben eylem birliğine uydum. Siz parti içi açık tartışmadan kaçırıyorsunuz. Disiplini, tüzüğü siz çiğniyorsunuz.

2. Yalnızca görevden alınmak tasfiye olmaz. Görevden alınmayı tasfiye duruma getiren farklı görüşlerden dolayı görevden alınmaktır. Birincisi bu. İkincisi, çok daha önemli dediğiniz *görev farklı görüşleri* olan bir yoldaş tüm pratik örgüt görevlerinden çekip merkezde kızığa almaktı. Üçüncüsü, bu yönde bir öneri yaptınız ama karar almadık. Karara uymama bu nedenle söz konusu olamaz. Dördüncüsü, sonra da "partinin bugünkü siyasal hattını örgütüne açıklama" görevini yapmadığımı yazıyorsunuz. Bu işi tam olarak ve tüm örgütleri dolaşarak yaptığımı bilmiyor musunuz? Diyelim ki bilmiyorsunuz, iki ÜB üyesi bunu benim yanımda yoldaşlardan öğrendiler. Neden hâlâ yanlışta ısrarlısınız? Tarihi belli kongreden önce, farklı görüşlerimi kongreye getirmek üzere zaman istedim ama o güne dek bulunduğum ülkede kalmayı önerdim. Bunu reddettiniz. Altıncısı, kitaba ilişkin hiçbir görüşümü hiçbir yerde, hiçkimseye söyleyemeyeceğimi söyleyerek, disiplin adına görüşlere yasak koymaya çalıştınız. Yedincisi, alınmama karşı çıkan ve açık tartışma isteyen A. Yöre Komitesini, K ve F Komitelerini görevden aldınız. Örgütleri ikiye ettiniz. İşte bunların tümü

açıkça kanıtıyor.

3. Oyumu vererek katıldığım her kararın uyguladığını siz de biliyorsunuz. Bunun tersine tek bir örnek gösteremezsiniz. Görevden alınma kararından sonraki, oy vermediğim öteki kararlara (Bulduğum ülkeden ayrılma, örgütleri görevden alma) ise karşı çıktım. Kendi oyumu çiğnediğim savının gerçekle ilgisi yoktur. Geçmişte "çok acı ve vahim bir örnek" dediğiniz şeyi neden açıkça yazmıyorsunuz? Eğer TKP'den ayrışma sürecinde Veli Dursun yoldaşın MK'dan çıkarılması kararını kastediyorsanız onun hesaplaşmasını, eleştiri ve özeleştirisini I. Konferans'ta yaptık. İlk çıkışın zik-zaklarıyla ilgili olarak siz de özeleştiri yaptınız.

4. Muhalefeti, birşeye karşı olmayı belirleyen şey görüşlerin içeriğidir. Toplantıda, ben bu görüş ayrılıklarından dolayı pratik görevden alınmamın doğru olmadığını, özellikle çalıştığım yöre açısından kitapla ilgili farklı görüşlerimin (kafa karışıklığa ya da ikircimlilik değil) pratik çalışma açısından sorun yaratmadığını söyledim. "Belgelerden Döküm"de nedense bunları hiç yazmıyorsunuz? Diyelim ki, bunlara rağmen oy verdiğim için "tasfiye" yapan organ karşısında muhalefet olduğunu bilemedi! Peki, daha sonra açık tartışma isteyen ve bu olayları kendi değerlendirmeleriyle tasfiye diye nitelendiren komiteleri görevden alırken de "organ" ne yaptığını bilmiyor muydu? Bilmiyordu çünkü bu tasfiyeler "organ" toplanmadan yapıldı. Değil mi yoldaşlar? Yoldaşlar, görüyorsunuz haksız konuları hiçbir kelime oyunu gizleyemiyor.

5. "Parti çalışmaları içinde tanıdığım tüm partilileri dolaşıp konuşmaya" gelince, normal parti hiyerarşisini atlayarak, bana haber vermeden dolaşma işini siz başlattınız. Ben ise tasfiyelerden sonra bunu yapacağımı size açıkça bildirdim. Bu en doğal hakkımdır. Tüzükle, konspirasyonla çelişen bir yanı yoktur. Yoldaşların önemli bir bölümü ortak toplantılar önerdiler. A dışında bu yapılmadı. Olayları, taraflardan biri olan benden de dinlemek isteyen ve gelip görüşen yoldaşların ise partiyle ilişkileri kesildi. Görüşmeyi kabul edeceklerin ise parti suçu işleyeceğini, disiplinsizlik yapmış olacaklarını söylediniz. Neden yoldaşların benimle konuşmalarından bu denli korkuyorsunuz? Çekindiğiniz şeyler nelerdir?

6. Bu sorunun yanıtı bir başka sorudur: Tasfiyeleri kaldıracak mısınız? Parti içi açık tartışma açacak mısınız? Partiyi bölen likide eden bu kararları kaldırmadığınız sürece benim kişisel olarak "parti disiplinine" uyuyorum dememle neyi kurtaracağız? Disiplini bozan sizsiniz. Sonra ikide bir "küçük azınlık" dediğiniz yoldaşların tüm parti üyelerine ve seçilmiş kongre delegelerine oranını açıklar mısınız? Disiplin partinin ve devrimin genel çıkarı için değil de bir yönetim klüğünün özel çıkarı için kullanıldığı zaman bürokratikleşir. Bugünkü durum budur. Partinin ve devrimin genel çıkarına uymayan, özel çıkarı bunların önüne koyan disiplin dayatmasına teslim olmayacağız. Sizi, Leninci disipline eylemde birliğe, açık tartışmaya çağırıyoruz.

9.11.1984

Ali H. Karadağ

Şimdi siz yanıtlayın

Siyasal

1. Faşizmin çözülme süreci ne zaman başladı?
2. Bugün Türkiye'de devletin biçimi burjuva demokrasisi midir?
3. Ara dönemde devletin biçimi nedir?
4. Teorik olarak faşizm ne zaman biter? Türkiye'de faşizm hangi gelişmelerin sonunda ne zaman ortadan kalkmıştır? 25 Mart 1984 faşizmin kalkışının (nitel değişikliğin) tarihi midir?
5. Türkiye'de faşizmin çözülüşünün nedenleri arasında şunu da sayıyorsunuz?

"Özellikle 1982 sonlarında ve ABD'den başlayarak emperyalist ülkelerin ekonomile-

olanak artışı getireceği bellidir. Yoksa son iki yıl içinde faşizm altındaki orta gelişmiş ülkelerin bir çoğunda ortaya çıkan çözülme sürecini raslantı diye açıklamak gerekir." (Kitap, s.23)

Türkiye'de faşizmin çözülüşünde bu söylediğiniz faktörün rolünü somut olarak verilerle gösterebilir misiniz? Siyasal değil ekonomik gelişmelerden söz ettiğinize göre göstermeniz gerekmez mi?

6. Faşist "yönetim eliti"nin içindeki kesimlerden söz ediyor ve şöyle diyorsunuz:

"Bir kesim, cuntanın geldiği gibi devam etmesini, en ufak bir yumuşamanın rejimin ve devletin varlığını tehlikeye atacağını, 'devlet düşmanlarının' yeniden canlanacağını söylemişlerdir. Öte yanda, daha gerçekçi, dünya ve Türkiye koşullarını daha kavramış kesim ise rejimin varlığını sürdürebilmesi için halkın şu ya da bu biçimde daha geniş bir katılımının sağlanıyor gözükmeye gerektiğini söylemişlerdir. Gelişmeler ikinci yolu öneren kesimin üstün geldiğini gösteriyor. Çözülme doğru gidiş de böylece başladı." (abç) diyorsunuz. (agy, s.22-23)

Bu gerçekçi kesimi kim, kimler temsil ediyor? Birinci soru bu. İkincisi, Anayasa'dan önce değişmeye başlayan "güç dengesi" derken bu "gerçekçi" kesimin üstün gelişini mi kastediyorsunuz? Bu tam da *Atılım*'ın dünkü görüşüne, ünlü "kanatlar teorisine" benzemiyor mu?

7. Size göre Portekiz'de, Yunanistan'da, Şili ve Brezilya'daki diktatörlükler faşist diktatörlükler miydiler? Şili'de bugün faşizm var mıdır, yok mudur?

8. Çözülmenin sizce çok anlamlı bir kanıtı olarak aramıza yeni katılan yoldaşlar arasında öğrenciler ve aydınların olduğunu gösteriyorsunuz. (agy, s.27) Bir partiye öğrenci ve aydınların gelmeye başlaması toplumdaki hareketlenmeyi vb. belirli ölçülerde gösterebilir. Ama bunu faşizmin çözüldüğünün "çok anlamlı bir kanıtı" olarak nasıl gösteriyorsunuz.

8. Kitapta: "Bugünkü dünya koşullarında, ben demokrasiye dönmeyeceğim, ben demokrasiyim diyerek gelen bir faşist diktatör var mı?" (kitap, s.42) diye soruyorsunuz. Aynı görüşteyiz. Ama bu Evren'lerin demokrasi oyununu, neden melez bir anayasa yaptıklarını, seçimli, parlamentolu bir faşizmin bu koşullara pek de uygun düştüğünü göstermez mi?

Örgütsel

1. "Faşizmin Çözülüşü" kitabındaki görüşler 9 Eylül'deki konuşmayla açıklananmadan önce, Tüzüğe göre partinin "en yetkili karar ve yönetim organı olan" (Tüzük Madde:26) EK'ya danışılmış mıdır? Danışılmamışsa neden?

2. Konunun ÜB'da "ana hatlarıyla" konuşulduğunu söylüyorsunuz. Bu ÜB toplantısına beni neden çağırmadınız?

3. Konuşmadan sonra yapılan EK toplantısının:

— Gündemi üyelere önceden verilmiş miydi?

— Türkiye'de faşizmin olmadığı konusundaki saptamanın onaylanmasının istendiği bu toplantıda, EK üyeleri konuşma metnini okuyabilmişler miydi? Ya da okuyan var mıydı?

Bir EK üyesinin metni okumadığı gibi, konuşmayı bile dinlemediği ve buna rağmen tüm kitabı onayladığı doğru mudur? (Y.E. yoldaş)

4. EK toplantısında ben ve H.Çetin yoldaş metni okumadan yapılacak tartışma ve oylamaların eksiklikler taşıyacağını, yüksek sesle düşünmek olacağını, esas görüşlerimizi metni okuduktan sonra yazılı ve sözlü olarak iletteceğimizi söyledik mi? Söylemedik mi? Söylediysek, oradaki konuşmaları ve bu kayıtları verdiğimiz oyları neden bizim tutarsızlığımız olarak göstermek istiyorsunuz?

5. Kitabın genelinin onaylanmasına ilişkin oylamada 2 yoldaş hayır oyu kullandı. EK duyurusunda bunu neden açıklamadınız? Neden kitaptaki tüm değerlendirmenin oybirliği ile alındığını

bu öneriyi yapacaktım" demedim. Sorularınız üstüne bir ara bu görevden ayrılmayı düşündüğümü söyledim. Ama vardığım sonucun bu görüş ayrılıklarının görevden ayrılmayı gerektirmediği olduğunu söyledim mi, söylemedim mi? A'da faşizmin çözülüşü ya da kalkışının söz konusu olmadığını bu nedenle pratik görevleri etkilemeyeceğini savundum mu? Savunmadım mı? Öyleyse "Belgelerden Dökümler"de neden bunları yazmadınız?

7. İlk ÜB toplantısında tarihi belli kongreye kadar bulunduğum ülkede (bulduğum görevde değil) kalma önerimi neden reddettiniz?

8. ÜB üyesi R.İçel yoldaşın önerisiyle benim katılmadığım ÜB toplantısında tartışılan ve üzerinde görüş birliğine varıldıktan sonra K. yoldaş tarafından hazırlanan yeni tüzük taslağının 25. maddesinde:

"Genel sekreterin başkanlığında toplanan PB, MK adına partinin günlük çalışmalarını yürütür. MK toplantıları arasında partinin en yetkili yürütme organıdır. MK'ya karşı sorumludur. PB oy çokluğu ile karar alır. Genel sekreterle PB'nin çoğunluğu bir konu üzerinde anlaşamıyorsa, Genel Sekreterin görüşü karar olarak alınır ve konu MK'ya getirilir. MK plenumunun oybirliğiyle alacağı karar Genel Sekreteri de bağlar."

Deniyor mu, denmiyor mu?

9. Son 8 EK toplantısından 7'sinin üyelere önceden gündem bildirilmeden yapıldığı doğru mudur?

10. A. Yöre Komitesini, K. ve F. Komitelerini hangi organ kararı ile dağıttınız? Tüzüğün 26. maddesine göre MK kendisine bağlı tüm örgütleri üçte iki oy çokluğu ile dağıtabilir. Bu komitelere kendilerini dağıttığınızı tebliğ ettiğiniz zaman EK'nın veya UB'nin organ kararı var mıydı? Yoksa neden tüzüğü çiğnediniz? Tüzüğü çiğneyen yöneticilerin başkalarından disiplin istemesinin moral koşulu kalır mı?

11. Konuşmalarda bazı ÜB üyesi yoldaşlar daha önce verilmiş görev değişikliği kararını kabul etmeyen yoldaşların bu tutumunun otomatik olarak ve eski karar gereğince örgütleri dağıtmayı gerektirdiğini söylediler. Böyle birşey olabilir mi? Diyelim ki olacağını düşünüyorsunuz, yine de bu yapılanın "Suç" olduğuna ve "dağıtmaya" yetkili organın karar vermesi gerekmez mi? Yoldaşlar açık konuşun, tüzüğe neden uymadınız?

12. Tüzüğün 46. maddesine, "MK'dan ya da parti üyeliğinden çıkarılan MK üyesinin, kendisiyle ilgili kararın verildiği MK ile Denetleme Komitesinin toplantısında ve Kongre'de hazır bulunur ve kendisini savunur" maddesine neden uymadınız? H. Çetin yoldaşı toplantıya neden çağırmadınız? "Çirkin ve disiplinsiz davranışları nedeniyle onu çağırma yönünde moral gereklilik duyulmamıştır" diyorsunuz. "Çirkin" ve "disiplinsiz" sözcükleri değer yargısı yüklü sözcüklere. Tüzüğe göre çağırma zorunda değil miydiniz? "Aday" üye olmadığı bir yana "EK aday üyesinin" çağrılmayacağına ilişkin tüzük maddesini gösterebilir misiniz? Tüzükte EK "aday üyeliği" diye birşey var mı? Yoksa siz herşeyi neden böyle keyfi bir biçimde belirliyorsunuz?

13. Benim EK üyeliğimi "askıya alma" kararını tüzüğün hangi maddesine dayandırıyorunuz?

14. Tasfiyeciliği tanımlar mısınız?

15. Son ÜB ve EK toplantılarından sonra verdiğiniz sözlerde neden durmadınız? Kavga, provakasyon vb. olmaması için önlemleri konuşup dostça ve herşeye rağmen yoldaşça ayrıldığımız aynı gece ben daha oradayken neden uçakla ekipler gönderip olaylar çıkardınız? Bu, o gece bir yoldaşın, "Türkiye'li siyasetler arasındaki ayrışmada güç belirleyicidir" tezinin egemen olmasından mı kaynaklandı? Bu olayların sizin düşündüğünüz sınırları aştığını, dayak atma, işkence yapma vb. konusunda kararınız olmadığını inanmak istiyorum. Öyleyse, bu sınır aşanlara, kararlara uymayanlara ceza verdiniz mi? Yoksa bu arkadaşlar

Açıklama

Geçtiğimiz günlerde TKP *İşçinin Sesi*'nin Avrupa'daki 9 değişik örgütünden gelen yoldaşlarla Avrupa düzeyinde bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıya katılan yoldaşlar, ÜB ve EK üyesi V. Demir ve EK üyesi H.Çetin yoldaşların ideolojik-siyasal görüş ayrılıklarından dolayı pratik parti görevlerinden alınmalarıyla başlayan ve bu kararların değiştirilmesini isteyen örgüt ve yoldaşların toptan tasfiyesiyle gelişen olayları değerlendirdikten sonra aşağıdaki sonuçlara varmış, bunları parti merkezine, kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır:

1. Türkiye devrimci hareketi ve partimiz önemli ve ivedi devrimci görevlerin dayattığı zor bir dönemden geçmektedir. Görevlerin yerine getirilmesi, işçi sınıfına ve halkımıza önderlik edecek güçlü ve devrimci örgütlenmelerin varlığına bağlıdır. Partimiz bugün dönemin devrimci görevlerini yerine getirecek örgütlülük ve güçte değildir. Başka hiçbir siyasal güç de tek başına bu durumda değildir.

2. Böyle bir durumda *İşçinin Sesi* hareketi içinde ÜB ve EK çoğunluğu tarafından alınan ve nesnel olarak örgütün likidasyonu anlamına gelen son kararlar partimizi bölücü, güçten düşürücü niteliktedir. Faşizme ve burjuvaziye karşı savaşımı yükseltmek görevi dururken parti içinde devrimci öğeleri tasfiye ederek enerjiyi içe döndürmek affedilmez bir hatadır.

3. Tüm tasfiyeler derhal kaldırılmalı, görevlerinden alınan tüm yoldaşlar ve örgütlere ilişkin kararlar geri çekilmelidir.

4. Bugüne dek söylediklerimizle temelden çelişir biçimde görüş ayrılıklarının üstüne fiziksel saldırı, hatta işkence vb. yöntemlerle gidilmesini şiddetle kınıyor, bu suçları işleyenlerin tüm parti ve devrimci kamuoyu önünde özeleştiri yapmalarını istiyoruz.

5. "Faşizmin Çözülüşü" kitabıyla getirilen görüşler bize göre partinin devrimci çizgisinde bir sağ sapmadır. Bunun böyle olup olmadığını parti çoğunluğu tarafından belirlenmesi gerekir. Bu amaçla, hiç zaman yitirilmeden tüm parti örgütlerinde ve *İşçinin Sesi*'nde tarafların eşit haklara sahip olacağı bir açık tartışmalar bağlanmalı ve bu yolla partinin şizm konusu, örgütteki tıkanıklığın siyasal-örgütsel nedenleri tartışılmalıdır.

6. Seçilmiş kongre delegelerinin katılımıyla yapılacak temsili bir kongre ile bu tartışmalar bağlanmalı ve bu yolla partinin birliği yeniden sağlanmalıdır.

7. Kongre hazırlık komisyonu oluşturulmalı, V.Demir ve H. Çetin yoldaşlar bu komisyonda görev almalıdırlar.

8. TKP ve TKP *İşçinin Sesi*'nin burjuvazi safına geçmemesi, kendi özel yaşantısında erimemiş eski MK ve EK üyeleri, "üyelikten düşürülenler"de içinde kongreye çağrılmalıdır.

Yoldaşlar, yönetim klüğünün sağcı, likidatör çizgisine karşı çıkın. Yukarıdaki istemler temelinde partimizin devrimci güçleriyle birleşin. Gerçek bir kongre ile partimizin devrimci temeldeki birliğini sağlamak savaşımını yükseltin.

Devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir.

Yaşasın partimizin devrimci birliği. Yaşasın devrim ve sosyalizm savaşımımız.

Kasım 1984

V. Demir, ÜB ve EK üyesi, seçilmiş kongre delegesi.

H. Çetin, EK üyesi, seçilmiş kongre delegesi.

S. Savaş, seçilmiş kongre delegesi

G. Fırat, seçilmiş kongre delegesi

Y. Avcı, seçilmiş kongre delegesi

A. seçilmiş yedek kongre delegesi.

Almanya Yöre Komitesi.

Köln İl Komitesi.

Frankfurt Komitesi.

Mannheim parti örgütünün mutlak çoğunluğunu oluşturan temsilciler.

Hollanda parti örgütünün mutlak çoğunluğunu oluşturan temsilciler.

Hamburg parti örgütünden temsilciler.

Düsseldorf temsilciliği.